

ESCOLA 9 GRAONS PROJECTE EDUCATIU

Índex

1. Introducció	3
2. Context	3
2.1. Normatiu	3
2.2. Entorn	4
3. Trets d'identitat. L'escola que volem	4
4. Objectius educatius	8
4.1. Generals	8
4.2. Educació Infantil	9
4.3. Educació Primària	15
4.3.1. Àmbit lingüístic	17
4.3.2. Àmbit matemàtic	31
4.3.3. Àmbit del coneixement del medi social i natural	38
4.3.4. Àmbit d'aprendre a aprendre	45
4.3.5. Àmbit digital	49
4.3.6. Àmbit artístic	52
4.3.7. Àmbit d'educació física	52
4.3.8. Àmbit d'educació en valors	52
4.4. Avaluació	53
5. Organització pedagògica	53
5.1. Organització	53
5.2. Desplegament pedagògic del PEC	56
6. L'escola com a espai respectuós i obert	62
6.1. El treball de la diversitat	62
6.2. El treball de la coeducació	63
6.3. El treball afectiu-sexual	65
6.4. El treball de les emocions	66
6.5. El treball de la conversa activa. L'àgora	69
7. Avaluació interna	70
8. Convivència	71
9. Estratègies de difusió	72

1. Introducció

Aquest document recull l'avant projecte educatiu de l'escola 9 Graons (abans Eixample 2), un centre de nova creació que va iniciar-se a Barcelona el curs 2017-18. A data de febrer del 2022 s'amplia d'acord amb la línia que ha anat desplegant el centre durant els cursos anteriors i amb plantejaments futurs.

Com a proposta parcial de PEC, i un cop finalitzada la seva plena redacció, serà el document que definirà els trets identitaris del centre, la seves línies pedagògiques i els seus objectius i finalitats tot donant autonomia d'actuació i caràcter propi al centre.

2. Context

2.1. Normatiu

El nostre PEC s'inscriu dins de la normativa i legislació vigent:

- LODE – articles vigents de la Llei Orgànica 8/1985 de 3 de juliol, del dret a l'educació.
- LOMLOE Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación.
- LOE – articles vigents de la Llei Orgànica 2/2006 de 3 de maig, d'educació.
- LEC – Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'educació de Catalunya.
- LOMQE – Llei Orgànica 8/2013 de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.
- LFQP – Llei 10/2015 de 19 de juny, de formació i qualificació professionals de Catalunya.
- Ordre d'avaluació d'Educació Primària. Ordre ENS/164/2016 de 14 de juny (DOGC.23.6.2016).
- Decret 102/2010 de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC. 5.8.2010) (declarats nuls parcialment els articles 36 i 45.2).
- Decret 181/2008 de 9 de setembre, estableix l'ordenació curricular del segon cicle de l'educació infantil. (DOGC. 16.9.2008).
- Decret 119/2015 de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC.26.6.2015).

2.2. Entorn

L'escola 9 Graons és un projecte de nova creació que comença la seva singladura a partir del curs 2017-2018. Està ubicat a la cruïlla dels carrers Roger de Flor i Rosselló, a la dreta de l'Eixample i tocant el districte de Gràcia. En aquest sentit, la comunitat educativa està formada, principalment, de famílies provinents del barri de la Sagrada Família, Fort Pienc, la Dreta de l'Eixample, el camp d'en Grassot i Gràcia Nova.

Entenem que com a centre escolar estem oberts a formar part activa de la vida del barri i a la integració al context i la idiosincràsia del barri en particular i de la ciutat de Barcelona en general, establint ponts de comunicació amb serveis, associacions i entitats properes per tal de crear sinergies entre activitats i projectes recíprocs.

Tanmateix, participarem de diferents iniciatives o xarxes pedagògiques així com mantindrem vies de comunicació i col·laboració obertes amb altres centres educatius. Tindrem en compte les tradicions culturals i festivitats més properes i també d'altres del món.

3. Trets d'identitat. L'escola que volem

Com a escola pública, ens declarem com un centre democràtic, laic i respectuós amb les opinions, idees i creences de tothom sempre expressades assertivament on el català és la llengua vehicular.

Creiem en els infants i en les possibilitats de tots ells. Els considerem el centre gravitatori sobre el que tot ha de fluir i els acompanyarem en fer d'ells ciutadans competents, amb ganes d'aprendre i que sàpiguen desenvolupar-se enfront dels canvis de la societat.

Infants autònoms en els seus aprenentatges i que sàpiguen extreure la significativitat de tot per extrapolar aquesta base educativa a les necessitats de la seva vida. Que sàpiguen aprendre a aprendre. Infants segurs de les seves possibilitats, resilents, amb ambició d'aconseguir el que els faci gaudir de la vida i sense por a l'errada. Infants respectuosos amb la pròpia identitat i la dels altres; dialogants, constructius i crítics.

L'escola que volem:

- Escola activa i vivencial on l'infant és el centre de tot
- On aprendre a aprendre i aprendre dels demés
- Que promogui la creativitat, la curiositat, la investigació i la reflexió, les ganes de conèixer, de pensar, de fer i de comunicar
- On els infants esdevinguin ciutadans competents i resilients.
- Amb un projecte obert a la participació de les famílies i al diàleg.
- Amb atenció a l'educació emocional, la inclusió i als diferents estils d'aprenentatge i on la coeducació esdevingui un marc naturalment referencial.
- Amb un ús integrat de les TIC com a eines de comunicació, creació i informació.
- Amb consciència i responsabilitat envers l'entorn i la natura.

La diversitat és un factor d'enriquiment personal i, com a tal, farem d'ella quelcom que només pot ser vist i tractat de forma totalment inclusiva. Un factor de normalitat que ens fa riques socialment i cultural per mitjà de les aportacions de totes i cadascuna de les integrants de la comunitat educativa. Ens escoltem quan ho necessitem i confiem en les diferents capacitats i estils d'aprenentatge de cadascú.

Relacionat amb aquest punt, creiem que la coeducació ha de ser un marc naturalment referencial a l'escola i a la comunitat educativa tot promovent la igualtat d'oportunitats per a cadascun dels infants, independentment del seu gènere, raça, diversitat funcional, identitat sexual, religiosa o etnicocultural.

Creiem i garantirem un treball competencial, cooperatiu, globalitzador i per projectes vius i dinàmics on les TIC siguin una eina totalment integrada i l'avaluació formativa sigui un punt important de l'aprenentatge tot fomentant la metacognició i l'esforç per millorar.

Els eixos del nostre projecte:

- El treball globalitzat , competencial i cooperatiu amb projectes i propostes dinàmiques.
- L'ús de les TIC integrat i invisible com a eines de comunicació, creació i informació.
- L'avaluació formativa com a eina d'aprenentatge i reflexió personal, la metacognició i l'esforç per millorar.
- El treball des de la coeducació com a marc referencial tot promovent naturalment la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat inherent a l'escola.

Considerem necessari que hi hagi espais de treball amb un grup de referència en el que es puguin establir vincles i relacions emocionals i personals, així com d'altres on s'interaccioni i es treballi amb altres infants d'altres grups i nivells. Tots ells seran contextos rics, plurals, d'interès pels infants, engrescadors, significatius i amb significat.

Emprarem una metodologia vehiculitzada a partir de projectes i treballs globalitzats on es desenvoluparan les diferents competències bàsiques dotant els continguts clau d'una profunditat suficient com per que tot tingui una entitat prou important dins dels projectes. Dins d'aquest treball per projectes, fomentarem l'emprenedoria, l'aprenentatge servei i la sostenibilitat com a base per arribar a l'objectiu de superació personal a través de projectes emprenedors amb que assolir diferents competències per mitjà de la creativitat, el treball cooperatiu, presa de decisions, autoconfiança i l'habilitat comunicativa.

També espais on es donaran agrupaments heterogenis i més espontanis que partiran dels diferents àmbits curriculars i complementaran els projectes i propostes d'aula. Tots ells seran desenvolupats i guiats per un mestre que vetllarà per la correcta consecució d'aprenentatges significatius. En aquests contextos el joc esdevindrà un mitjà motivant i natural de socialització, d'interacció amb els altres i de descoberta i adquisició de nous aprenentatges. Tanmateix, es prioritzarà l'experimentació, la investigació, la deducció, la manipulació i el mètode científic a les diferents propostes. En finalitzar les sessions, s'assegurarà i es donarà importància a un temps en què reflexionar i parlar sobre allò que s'ha vivenciat en aquell espai.

Aquesta metodologia competencial ha d'anar acompanyada d'una avaluació conseqüent, que sigui formativa i que tingui com a punt clau la regulació del

procés d'aprenentatge. Per això, fomentarem l'ús d'eines d'auto i co-avaluació així com fer partícips a les criatures en l'establiment d'objectius d'aprenentatge i criteris d'avaluació promovent el seu esperit crític i constructiu. La competència d'aprendre a aprendre com un dels eixos vertebradors del nostre projecte.

Volem que les eines TIC siguin invisibles en el nostre context escolar i que suposin una font d'informació que sàpiguen gestionar de forma crítica i pràctica; una font generadora de continguts, una eina de difusió i un element més al servei de la creativitat dels infants.

Amb tot això, volem donar resposta a tots els infants i els diferents estils d'aprenentatge garantint la inclusió de tothom i permetent que puguin aportar el màxim de les seves capacitats. Facilitarem estratègies i suport amb ajudes personals, curriculars i materials per tal d'assegurar que tot l'alumnat participi activament de la vida de l'aula i el centre.

Tota aquesta feina es donarà en un entorn on el marc natural d'actuació serà un context coeducatiu i inclusiu basat en el respecte a les diferències individuals inherents en tota comunitat.

Volem potenciar unes actituds i uns comportaments que posin el focus en valors com la igualtat, l'equitat i el respecte cap a tota diversitat afectiva sexual i de gènere, la diversitat d'origen, cultural i religiosa i la diversitat funcional.

Ideari del projecte lingüístic

A l'escola 9 Graons la llengua vehicular és el català. És la principal llengua de comunicació dins de l'escola i amb la resta de la comunitat educativa. És, juntament amb el castellà, la llengua que uneix la diversitat cultural que el nostre centre presenta.

La població de l'escola suposa una mostra de la varietat que resideix al barri, tot donant una rica identitat intercultural al nostre centre. És per aquest motiu que a banda de les dues llengües més comuns a la comunitat, sempre hem volgut posar en valor i potenciar una tercera llengua.

Tenint en compte l'ampliació de personal de cada curs, es valora la necessitat de tenir cobertes més d'una plaça de mestre especialista en anglès. Sempre s'ha volgut introduir des de l'etapa d'infantil de forma transversal i lúdica la llengua anglesa, una llengua que és comuna en molts dels nostres infants. D'acord a les possibilitats de personal, s'intentarà que aquest aspecte pugui tenir el màxim de continuïtat.

Com ja s'ha dit, som un centre que valora la riquesa de tenir una població tan variada i del què pot oferir lingüísticament. Al mateix temps, creiem en un plantejament globalitzat de l'ensenyament, sense àrees que compartimentin el coneixement. És per aquest motiu que valorarem la idea de fer servir qualsevol de les tres llengües de l'escola (català, castellà i anglès) a les diferents propostes pedagògiques que conformen el nostre projecte educatiu.

Volem que l'alumnat sàpiga comunicar-se i expressar idees, descobertes o treballs d'una manera natural que no improvisada. I volem que ho puguin fer, d'acord a les competències establertes per a cadascuna de les llengües, en qualsevol d'aquestes tres tot esdevenint persones competents lingüísticament en el seu discurs i capacitat comunicativa.

Aquesta proposta es concretarà més endavant en el futur Projecte Lingüístic.

4.Objectius educatius

4.1. Generals

Sempre a partir del marc del currículum, els nostres **objectius generals** passen per:

- Fer que els infants esdevinguin ciutadans capacitats per desenvolupar les competències bàsiques que marca el currículum educatiu.
- Acompanyar en la formació de persones respectuoses, dialogants i disposades a cooperar entre elles amb visió d'aprendre i aportar de i a les demés.
- Fer de la diversitat un factor d'enriquiment personal i, com a tal, fer d'ella quelcom que només pot ser vist i tractat de forma totalment inclusiva. Un factor de normalitat que ens fa riques socialment i cultural per mitjà de les aportacions de totes i cadascuna de les integrants de la comunitat educativa.
- Donar resposta a tots els infants i els diferents estils d'aprenentatge garantint la participació de tothom i permetent que puguin aportar el màxim de les seves capacitats. Facilitar estratègies i suport amb ajudes personals, curriculars i materials per tal d'assegurar que tot l'alumnat participi activament de la vida de l'aula i el centre.
- Aconseguir infants capaços de comunicar-se i expressar-se amb creativitat i amb sentit crític.

- Ser creatius des d'un punt de vista emprenedor i amb la voluntat de portar els propis projectes i iniciatives més enllà de la idea primigènia.
- Fomentar l'aprendre a aprendre, l'autoreflexió i la reflexió compartida i així incidir en la pròpia autonomia i en la capacitat de prendre decisions.
- Donar un espai de confiança i respecte on cadascú pugui i sàpiga expressar i compartir les seves emocions amb atenció al treball dels valors i l'empatia. Incidir en la capacitat resilient i assertiva lligada a l'autonomia i emprenedoria.
- Esdevenir persones amb un ús creatiu i crític de les TIC posant-les al propi servei i no sent-ne esclaves de la indústria.
- Fomentar la consciència i el compromís envers el respecte al medi ambient i els valors ecològics.

4.2. Educació Infantil

A l'educació infantil, la referència és la classificació de **capacitats** que proposa el currículum. Així ens centrarem en:

- Fomentar en els infants l'autonomia, la iniciativa, la creativitat, el compromís i el respecte cap a un mateix i cap als demés.
- Fomentar propostes pedagògiques basades en el joc, el moviment, la curiositat, la creativitat i les noves tecnologies i on els infants es vegin exposats a situacions on hagin de fer, pensar i comunicar, que són els pilars de com entenem l'aprenentatge.
- Potenciar les situacions quotidianes dins de l'escola, com ara el moment del menjador o de pati, per tal d'afavorir aprenentatges fomentant interaccions i contextos rics i significatius per les criatures.
- Fer dels espais exteriors llocs importants per les diferents propostes esdevenint un espai més per aprendre i interaccionar amb l'entorn i la resta d'iguals, per poder treballar i adquirir els hàbits socials i de treball.

Aquests objectius queden concretats al Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil:

- Identificar-se com a persona tot sentint seguretat i benestar emocional, coneixent el propi cos, les seves necessitats i possibilitats, els hàbits de salut, i guanyar confiança en la regulació d'un mateix.

- Ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma, resolent situacions quotidianes amb actitud positiva i superant les dificultats.
- Sentir que pertany a grups socials diversos, participant-hi activament i utilitzant els hàbits, actituds, rutines i normes pròpies.
- Aprendre amb i a través dels altres, gaudir de la relació i integrar-se en el grup tot establint relacions afectives positives amb actituds d'empatia i col·laboració i intentant resoldre conflictes de manera pacífica.
- Observar i experimentar en l'entorn proper amb curiositat i interès, interpretant-lo i fent-se preguntes que impulsin la comprensió del món natural, social, físic i material.
- Conèixer experiències, històries i símbols de la cultura pròpia del país i de la d'altres companys i companyes, generant actituds de confiança i respecte per les diferències i valorant les relacions socials i afectives que s'hi estableixin.
- Representar i evocar aspectes de la realitat viscuda, coneguda o imaginada i expressar-los mitjançant les possibilitats simbòliques que els ofereix el joc i altres formes de representació.
- Comprendre les intencions comunicatives d'altres infants i persones adultes i expressar-se mitjançant la paraula, el gest i el joc.
- Desenvolupar habilitats de comunicació, expressió, comprensió i representació per mitjà dels llenguatges corporal, verbal, gràfic, musical, audiovisual i plàstic; iniciar el procés d'aprenentatge de la lectura i de l'escriptura, de les habilitats matemàtiques bàsiques i de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Aprendre i gaudir de l'aprenentatge, pensar i crear, qüestionar-se coses, fer-les ben fetes, plantejar i acceptar la crítica i fer créixer el coneixement d'una manera cada vegada més estructurada.

Aquestes fites generals seran treballades a partir de tota una sèrie d'objectius vertebrats en tres grans àrees:

- Descoberta d'un mateix i els demés.
- Descoberta de l'entorn.
- Comunicació i llenguatges.

Cal dir que entenem l'aprenentatge com un procés determinat pel ritme i l'evolució madurativa de cada infant. Per aquest motiu, l'etapa d'infantil l'entenem com una gran progressió que, durant els tres cursos que dura, ens portarà a anar assolint una sèrie d'objectius fins el final d'etapa que no siguin disonants amb el grau maduratiu individual. És a dir, que el ritme de cada infant marcarà en quin grau es va assolint cada objectiu. Així, s'espera que al final de l'etapa estiguin assolits i que, si no ho estan, haguem pogut detectar les raons maduratives que no ho han fet possible o possibles dificultats que caldrà tenir en compte.

Per cadascuna de les tres àrees hem plantejat uns objectius amb uns criteris d'assoliment que determinaran en quin punt del seu aprenentatge es troba cada criatura del centre i que serviran per entendre, guiar i donar el suport necessari a l'aprenentatge individual de cadascuna d'elles.

Aquests objectius per a cada àrea són els següents:

A1 - Àrea de descoberta d'un mateix i els demés

Interiorització del cos humà: ser capaç de reconèixer diferents parts del cos humà.

Domini del propi cos humà: ser capaç de tenir el màxim de domini i control del propi cos i respondre amb coordinació a diferents situacions motrius.

Domini del propi cos humà: motricitat fina: ser capaç de desenvolupar una bona manipulació de materials i objectes en contextos reals i quotidians amb precisió, coordinació i control fomentant autonomia i seguretat en el seu ús.

Identificació d'emocions bàsiques: ser capaç de saber com se senten. Reconèixer emocions: content/a, trist/a, enfadat/da - ràbia.

Expressió d'emocions bàsiques: ser capaç de verbalitzar com se senten. Reconèixer les emocions: content/a, trist/a, enfadat/da, ràbia.

Gestió de les emocions: ser capaç d'identificar i prendre consciència de les pròpies emocions així com expressar-les positivament.

Resolució de conflictes: avançar cap a la resolució de conflictes de manera positiva gestionant els impulsos i les emocions.

Descoberta a través del joc: descobrir, experimentar i manipular a través del joc com a aprenentatge individual, relacional i psicomotriu. Ús del joc simbòlic.

Sentiment de pertinença al grup: passar progressivament de l'individualisme propi de l'edat a compartir moments i espais amb la resta de la comunitat i sentir-se part integrant i important del grup. Començar a compartir experiències, materials, explicar-les...

Treballar en grup i col·laborar: ser capaç de participar en activitats en grup i col·laborar per un objectiu comú i tenir iniciativa.

Imatge positiva de si mateix: ser capaç d'acceptar les pròpies capacitats i dificultats adquirint una bona autoestima a partir de les opinions, idees, valoracions, percepcions i sentiments que es fa sobre el propi jo.

Consciència afectivosexual: acceptar i respectar amb naturalitat tota diversitat d'identitat sexual i de gènere. Establir un vincle afectiu obert, adient i positiu amb familiars i adults de confiança.

Autonomia personal (hàbits de cura personal): avançar hàbits bàsics en el seu dia a dia (d'higiene, ordre, cura d'objectes personals, alimentació i seguretat).

Autonomia personal (hàbits de cura del material): avançar hàbits bàsics en el seu dia a dia (d'higiene, ordre, cura d'objectes personals, alimentació i seguretat).

Capacitat reflexiva i presa de decisions: ser capaç de reflexionar sobre la pròpia actuació, la dels altres i valorar-les críticament així com prendre decisions en conseqüència.

A2 - Àrea de descoberta de l'entorn

Conèixer l'entorn proper: escola, espai interior i exterior. Sentiment de seguretat i confiança en aquest entorn. Identificació de perills.

Mostrar respecte per l'entorn natural: prendre consciència de la importància de la naturalesa que els envolta i del respecte per l'ecologia i la sostenibilitat.

Gaudir i participar de les activitats pedagògiques de l'escola: interès per participar en les activitats.

Observació i reconeixement d'objectes de l'entorn: ser capaç de reconèixer i identificar formes quotidianes de l'entorn (cercle, quadrat i triangle) així com els diferents colors i tamany (gran, petit i mitjà).

Coneixement dels nombres i noció de quantitat: ser capaç d'arribar a la representació dels nombres dins del seu entorn immediat tot identificant-los i associant-los al seu concepte de quantitat i la seva representació gràfica.

Iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques (afegir, treure, tants com, igual que, menys que, més que, agrupar...): començar a ser capaç de reconèixer i entendre les relacions i possibilitats de transformació i canvi en vers el concepte de quantitat.

Iniciar-se en el bon ús de la tecnologia a partir de la interacció: ser capaç de començar a veure les possibilitats de la tecnologia i les seves possibilitats al mateix de prendre consciència de fer-ne un bon ús.

A3 - Àrea de comunicació i llenguatges

Iniciar-se en l'escolta/ participació activa: iniciar-se en l'escolta activa, sabent escoltar als altres amb atenció i respecte i participant de les situacions comunicatives.

Pensar, crear i elaborar explicacions: ser capaç d'expressar oralment idees, opinions, sentiments... al mateix temps que consolidar el procés de comunicació a través del llenguatge oral.

Iniciar-se en el reconeixement de sons i lletres: començar a tenir consciència fonològica per tal de poder descodificar i reconèixer sons i lletres com a punt de partida del seu domini de la llengua.

Lectura: prendre consciència que les paraules escrites ens diuen coses i evolucionar en les fases de l'aprenentatge de la lectura (logogràfica, alfabètica i ortogràfica) a partir d'un interès progressiu pels textos escrits.

Expressar-se i comunicar en llenguatges diversos:

Llenguatge oral: ser capaç d'expressar i comunicar les seves idees i vivències per mitjà del llenguatge oral tot esdevenint un mitjà de comunicació i de relació en la seva vessant socialitzadora.

Llenguatge escrit: prendre consciència de la importància dels textos escrits del seu entorn com una oportunitat de descoberta i comprensió de nous aprenentatges.

Llengua anglesa: prendre consciència de la diversitat lingüística i de les seves possibilitats al mateix temps que es gaudeix amb el seu ús lúdic i funcional.

Llenguatge musical: entendre i apreciar el llenguatge musical com una forma d'expressió i comunicació fent ús de les qualitats bàsiques del so.

Llenguatge plàstic: entendre i apreciar el llenguatge plàstic com una forma d'expressió i comunicació avançant en l'ús de diferents tècniques i materials.

Llenguatge corporal: entendre i apreciar el llenguatge corporal com una forma d'expressió i comunicació i gaudir de les diferents possibilitats motrius.

Llenguatge matemàtic: qualitats / figures / espai / temps / ordre / càlcul: ser capaç de raonar i explicar les relacions matemàtiques que es poden establir entre diferents objectes així com les qualitats bàsiques.

Llenguatge computacional i programació: ser capaç d'entendre la necessitat d'una seqüència lògica que acompanya a tot allò que requereix d'una programació i/o planificació per tal de funcionar. Avançar en la creació de seqüències lògiques bàsiques.

4.3. Educació Primària

L'assoliment dels objectius generals abans esmentats es realitzarà a partir del desplegament del treball de les competències bàsiques del currículum i segons el Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Així:

- Conèixer, valorar i aplicar els valors i les normes de convivència per ser un ciutadà lliure capaç de prendre compromisos individuals i col·lectius, respectar els drets humans i acceptar el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- Tenir consciència del valor del treball individual i col·lectiu i desenvolupar hàbits d'esforç i treball en l'estudi, així com actituds de confiança, amb iniciativa personal i emprenedoria, autodisciplina, sentit crític, responsabilitat, curiositat, interès, plaer per aprendre i creativitat en l'aprenentatge.
- Adquirir habilitats per mantenir i millorar el clima de convivència i per prevenir i gestionar de forma positiva els conflictes, tant en l'àmbit familiar com en l'àmbit escolar i social.
- Respectar el dret a la diferència de les persones i debatre críticament les diferències culturals i religioses des d'una perspectiva intercultural.
- Adquirir autonomia personal i elaborar una imatge positiva i equilibrada d'un mateix per afavorir la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitats; defensar l'aplicació dels drets humans en tots els àmbits de la vida personal i social, sense cap tipus de discriminació per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.
- Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.
- Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.
- Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.

- Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques, iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i ser capaç d'aplicar-les a les situacions de la vida quotidiana.
- Conèixer, valorar i estimar l'entorn natural, social i cultural més proper, reforçant així el sentiment de pertinença i arrelament al país i la capacitat d'extrapolar aquests coneixements a altres entorns i al món en general; comprendre, a partir de l'observació de fets i fenòmens senzills, els principals mecanismes que regeixen aquest entorn per tal de ser capaç de prendre compromisos responsables per mantenir-lo o introduir elements de millora.
- Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals.
- Desenvolupar les competències digitals per a la construcció i expressió dels aprenentatges adequats a l'edat.
- Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en la manera de relacionar-se amb els altres, i aquelles que fomentin la igualtat de gènere, així com una actitud contrària a la violència i als prejudicis de qualsevol mena.
- Valorar la importància de la higiene i de la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física per afavorir el desenvolupament personal i social.
- Adquirir els elements bàsics d'una correcta educació vial i les actituds de respecte que afavoreixen la prevenció d'accidents de trànsit.
- Aplicar, en contextos diversos, els diferents coneixements adquirits i els recursos propis, a fi de resoldre de manera creativa problemes, situacions personals i necessitats de la vida quotidiana.

El treball de l'assoliment de les competències bàsiques marcarà la planificació pedagògica del centre que es vertebrarà al voltant dels diferents àmbits curriculars i les seves àrees de coneixement.

4.3.1. Àmbit lingüístic

El punt de partida. Educació Infantil

Entenem la comunicació en tots els seus vessants com quelcom necessari per tal que els infants puguin establir relacions, socialitzar-se, comprendre els missatges que el món els envia i poder enviar els propis. Interactuar amb l'entorn, amb tots els elements propis d'una vida en societat i poder-ho fer d'una manera crítica, només pot esdevenir correctament a partir de la comprensió dels codis comunicatius. *“Aquesta interacció permetrà a l'infant comprendre, incidir i aprendre en la realitat del seu context.”*

Considerem la necessitat de crear espais de comunicació diversa, que possibiliti la participació de totes les criatures, que permeti que puguin anar adquirint diferents habilitats comunicatives al mateix temps que, amb les eines ja conegudes, puguin expressar en cada moment allò que necessitin. Volem que entenguin la potencialitat dels diferents llenguatges com a part essencial de la seva participació en el context més proper i en el món en general i que vegin la seva utilitat no només com a participants de la societat sinó per poder comunicar i solucionar inquietuds.

En aquest sentit, el currículum d'Educació Infantil detalla: *“Per mitjà de la llengua oral l'infant podrà relatar fets i vivències, explorar coneixements, expressar i comunicar idees i sentiments, verbalitzar el que està imaginant, regular la pròpia conducta i la dels altres, participar en la solució de conflictes, reconèixer i gaudir de les formes literàries i percebre, doncs, que la llengua és un instrument d'aprenentatge, de representació, de comunicació i de gaudi.”*

Altres necessitats de llenguatge a la mateixa alçada, com el matemàtic, el plàstic, el musical o el corporal, deixen ben clar que els aprenentatges de les capacitats i competències són quelcom que ha d'anar de la mà uns dels altres i que el treball no pot ser essencialment compartimentat sinó que s'ha de potenciar des de propostes significatives i globalitzades.

Així, com en els altres àmbits el treball d'aquest àmbit a Educació Infantil serà a partir de l'exposició a diferents llenguatges, la motivació per sentir la necessitat de comunicar-se i el coneixement progressiu de les formes abstractes de codificació que permetin passar del llenguatge a l'escriptura. Objectius importants a final d'etapa són que hi hagi un progrés adient en el reconeixement i discriminació de

sons així com en la seva reproducció, el reconeixement d'algunes paraules i la discriminació i detecció de missatges i la importància que pugui tenir el seu ús, l'interès de jugar amb lletres i paraules i de descobrir missatges o de compartir-los així com la intenció comunicativa. Tot plegat amb un interès i capacitat creixents i considerant la correcta sincronia entre aquests punts i l'estat maduratiu de l'infant. Per sobre de tot, potenciar la intenció de comunicació i interacció és allò realment important en aquesta etapa. Que sentin la necessitat, que vagin veient com fer-ho de la millor manera possible, que li vegin la utilitat i que així es vagin sentant les bases per créixer i avançar en el domini de la llengua tot podent reflexionar sobre les pròpies idees i les altres persones.

En el dia a dia, tenim en compte aspectes que seran importants durant tota l'escolarització, tant a l'etapa d'Infantil com a la de Primària. I ho són a partir de les necessitats de conviure en un entorn que faciliti eines referent a l'àmbit de la llengua que possibilitin una correcta exposició i participació en i amb la llengua oral i escrita per el bon ús i utilitat en la vida diària.

Així, per exemple, la lletra lligada tradicional no serà el punt de referència habitual, la cal·ligrafia no serà el punt de partida per l'aprenentatge de l'escriptura de grafies i es prioritzarà l'acció comunicativa per sobre de la correcció tècnica mentre l'objectiu principal sigui el de la consciència, descoberta i progrés en la necessitat de llegir i/o escriure. Els contes seran una eina important pel potencial que representen pel que fa a la vivència lúdica del llenguatge escrit, visual, artístic, oral i de dramatització de diferent formes comunicatives. També les Àgores de l'escola com a element transversal a totes les etapes i que sempre tenen la mirada posada en la comunicació i en la possibilitat de participació i escolta actives que potencien la comunicació oral i l'adquisició de llenguatge i eines comunicatives.

Una vegada més, tot plegat, sempre amb la mirada posada en un aprenentatge per la vida, significatiu, proper, competencial i de reconeguda utilitat per la criatura. Aquests objectius aniran quedant assolits segons el grau de maduresa dels infants i aniran canviant per aspectes més tècnics amb el pas dels cursos de primària, quan, sempre a partir del currículum marcat, hi haurà continguts més específics d'un assoliment de la capacitat comunicativa cada vegada més complexos i d'exigència tècnica superior amb un grau de correcció discursiva i ortogràfica superior.

Cicle Inicial

Com ja s'ha comentat, el grau d'adquisició de la competència lingüística referent a aquest àmbit, anirà en augment i pren més importància en l'assoliment adient durant aquest cicle i fins a la seva finalització.

El currículum, ressaltant la línia seguida per l'escola, indica que:

“Durant l'educació primària es farà un tractament integrat de les diferents llengües del centre a l'hora de planificar-ne els aprenentatges i el tractament metodològic i didàctic. D'aquesta manera, els alumnes esdevindran capaços de dur a terme les tasques de comunicació que els permetin expressar la seva comprensió de la realitat, relacionar-se amb persones de la seva edat i adultes, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, amb la utilització del llenguatge verbal, oral i escrit, i el no verbal, amb la possibilitat d'emprar els mitjans audiovisuals i les tecnologies digitals.”

Les competències d'aquest àmbit, pel que fa a les diferents àrees de català, castellà i llengua estrangera, es presenten agrupades en cinc dimensions: comunicació oral, comprensió lectora, expressió escrita, literària i plurilingüe i intercultural.

*“La **comunicació oral** és l'activitat més freqüent i universal que els parlants de qualsevol llengua duen a terme i consisteix en la capacitat de comprendre i expressar missatges orals tenint present la situació comunicativa. Escoltar i parlar s'associen en la major part dels casos, perquè es produeixen en un context d'interacció en el qual els interlocutors són alternativament emissors i receptors que construeixen significats. Hi actuen, per tant, les capacitats de comprendre, expressar-se i conversar. En el cas de les llengües estrangeres, la comunicació oral és una dimensió fonamental per aprendre-les i adquirir-les.”*

“Aquesta competència facilita, a través dels intercanvis amb els altres, l'elaboració i l'expressió d'idees, opinions i sentiments, i la construcció del propi pensament.”

*“La **comprensió lectora** és la capacitat d'una persona per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat.”*

“La lectura apareix profundament relacionada amb la capacitat per aprendre i pensar; formar aprenents autònoms capaços d’aprendre al llarg de la vida, implica preparar lectors que gaudeixin amb la lectura i que puguin utilitzar-la per aprendre. L’actitud envers la lectura és la disposició per llegir de manera plaent —que porta a la pràctica lliure i voluntària—, per omplir la curiositat i el desig de saber, així com per obtenir satisfacció personal.”

“La lectura ocupa un lloc destacat en l’aprenentatge d’una llengua estrangera, en la mesura que posa l’alumne en contacte amb textos on es presenten, en un tot integrat, el lèxic i els elements morfosintàctics i discursius.”

*“L’**expressió escrita** és la capacitat d’utilitzar l’escriptura com una activitat que permet comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat.”*

“En el procés d’escriure s’hi troben implicats, a més, els coneixements sobre el tema del qual es vol escriure, els coneixements previs sobre els continguts lingüístics i l’organització del text que té l’alumne. L’escriptura s’ha de plantejar a partir de textos significatius o propers als alumnes.”

“Un escriptor competent dedica temps a pensar abans d’escriure, planifica formulant els objectius, generant i organitzant idees, selecciona la informació interessant i la més rellevant per començar a produir. Redacta el text i el revisa en funció de la situació comunicativa, del context, del destinatari, de l’objectiu que es tingui i de les convencions i normes gramaticals.”

*“La **literatura** és una font estètica i cultural, ajuda a comprendre el món que ens envolta i inclou els diversos gèneres: poètics, narratius, teatrals, des dels més tradicionals als més actuals.”*

“Un dels objectius que s’haurien d’aconseguir en finalitzar l’educació primària és que la majoria dels alumnes hagin adquirit l’hàbit lector. És a dir, que la lectura formi part de les seves rutines i que aquesta activitat tingui una presència important en l’àmbit personal.”

“El paper de la dimensió literària és important en l’aprenentatge de les llengües estrangeres. El gaudi que senten els infants en llegir o en escoltar històries adequades a la seva edat i interessos, en cantar lletres suggeridores, en el joc lingüístic, fa que els textos, les frases i les paraules que es fan servir siguin memorables i, per tant, recordats al llarg de la vida.”

*“Les competències d’aquesta dimensió (**plurilingüe i intercultural**) plantegen continguts relacionats amb les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l’enteniment entre les persones basats en els usos socials de les*

llengües en contextos multilingües. Es parteix de la idea que aprendre llengües és, abans que una altra cosa, aprendre a comunicar-se amb altres persones, a prendre contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.”

“D'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües, s'entén per plurilingüisme el coneixement que l'individu té de diferents llengües i cal diferenciar-lo del multilingüisme, que és la coexistència de més d'una llengua en una societat determinada. Amb la competència plurilingüe, l'individu desenvolupa una habilitat comunicativa que mobilitza tota la seva experiència lingüística integrada, en la qual els coneixements que té de diverses llengües s'interrelacionen i interactuen en un determinat context cultural.”

“L'àrea de llengües estrangeres té un paper imprescindible a l'hora de posar l'accent en l'enfocament plurilingüe ja que facilita la posada en contacte d'estructures i conceptes entre les llengües conegudes per l'alumne i les que va aprenent.”

Tot plegat es concreta en unes pautes per a poder fer el seguiment de l'assoliment de les diferents dimensions per a cada cicle:

CICLE INICIAL

Llengua catalana i literatura

- 1. Comprendre tot tipus de missatges orals que es produeixen en activitats d'aula, situacions d'aprenentatge i vida quotidiana, i en diferents suports.*
- 2. Participar de forma adequada en les situacions comunicatives habituals en el context escolar i social, respectant les normes d'interacció oral i mostrar interès i respecte quan parlen els altres.*
- 3. Realitzar exposicions orals de textos memoritzats o de producció pròpia referits a coneixements, vivències o fets, adaptant el to de veu o el gest a la situació comunicativa, i amb utilització d'imatges o audiovisuals, si la situació ho requereix.*
- 4. Aplicar a les lectures individuals algunes estratègies treballades col·lectivament, començant per les més senzilles, com mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.*
- 5. Comprendre i extreure informacions rellevants de textos escrits i audiovisuals adequats a l'edat i presentats en diferents suports.*

6. *Conèixer el funcionament bàsic de la biblioteca de centre.*
7. *Mostrar interès per la lectura en general i pels textos tradicionals i de literatura adequats a l'edat.*
8. *Escriure textos de diferents tipologies i que responguin a diferents situacions (notícies, experiències, descripcions, textos imaginatius, entre altres) a partir de models o de creació pròpia, escrits a mà o amb eines informàtiques.*
9. *Haver mecanitzat que abans d'escriure s'ha de pensar i, un cop escrit, s'ha de revisar. Aplicar-ho a tot tipus de textos.*
10. *Mostrar coneixement de l'ortografia de base i de les normes ortogràfiques més bàsiques en algunes o en la majoria de les produccions.*
11. *Ser capaç d'observar el funcionament de la llengua: canvis d'ordre dels elements, formació de paraules, formes literàries, analogia, entre altres.*
12. *Mostrar interès per aplicar els coneixements apresos a la lectura i a l'escriptura i per la bona presentació dels treballs.*
13. *Escriure textos narratius de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins) basant-se en models observats i analitzats.*
14. *Saber utilitzar algun recurs propi del llenguatge poètic per explicar sentiments, emocions, estats d'ànim: sentit figurat, sinònims, comparacions, entre altres.*
15. *Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.*
16. *Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.*
17. *Tenir una actitud crítica cap a tota mena d'estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes, religiosos o sexistes.*

Llengua castellana i literatura

1. *Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals adequades a l'edat, i de diferents suports utilitzats a l'aula.*
2. *Participar adequadament en interaccions a classe amb les nenes i els nens i els mestres en diferents situacions comunicatives.*
3. *Respectar les normes d'interacció oral i mostrar interès i respecte quan parlen els altres.*
4. *Mostrar l'actitud i l'atenció adequades quan s'explica o es llegeix un conte, un poema, una cançó.*
5. *Realitzar breus exposicions orals sobre coneixements, vivències o fets.*

6. *Comprendre informacions rellevants de missatges escrits breus i mostrar comprensió per mitjà d'explicacions orals o altres representacions que s'hagin treballat a classe: contestar preguntes, completar un text, escollir un dibuix.*
7. *Mostrar interès i llegir contes adequats a la seva competència lectora.*
8. *Escriure missatges relacionats amb temes d'aprenentatge i experiències pròpies. Redactar amb claredat i ortografia adequada als seus aprenentatges.*
9. *Conèixer les paraules dels temes treballats a l'aula.*
10. *Mostrar coneixement en la correspondència so-grafia i tenir assolida l'ortografia de base i algunes regles bàsiques d'ortografia en els escrits fets a l'aula.*
11. *Ser capaç d'escriure textos curts amb intenció literària.*
12. *Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.*
13. *Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.*
14. *Tenir una actitud crítica cap a estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes, religiosos o sexistes.*

Primera llengua estrangera

1. *Captar el missatge global de les produccions orals amb suport visual i no visual més treballades a l'aula.*
2. *Entendre i participar activament de les interaccions orals treballades.*
3. *Reconèixer mots i expressions orals en la seva forma escrita i usar-les oralment.*
4. *Reproduir textos orals tenint en compte l'entonació, el ritme, i l'entonació segons el model ofert.*
5. *Reconèixer i comprendre paraules i expressions escrites més treballades a l'aula.*
6. *Escriure paraules, expressions conegudes i frases a partir de models i amb una finalitat específica.*
7. *Captar el missatge global de textos literaris orals senzills d'estructura repetitiva amb suport visual.*
8. *Reproduir oralment textos literaris senzills memoritzats amb la utilització d'imatges.*
9. *Percebre algunes característiques de les semblances entre les llengües que hi ha a l'aula o a l'entorn més proper.*

10. *Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.*

11. *Mostrar interès i valorar la utilització d'una llengua estrangera per a la comunicació dins de l'aula i en les activitats d'ensenyament-aprenentatge que es creïn dins de l'aula.*

CICLE MITJÀ

Llengua catalana i literatura

1. *Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals, presentades en qualsevol mitjà, distingint entre les idees principals i les secundàries.*

2. *Participar activament en les converses de classe i utilitzar un llenguatge comprensible per a les funcions bàsiques.*

3. *Exposar temes de manera ordenada i comprensible a partir d'un guió i utilitzant els recursos adequats (to de veu, gesticulació) i suports audiovisuals sempre que sigui convenient.*

4. *Aplicar estratègies afavoridores del procés de comprensió abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, inferències, entre altres).*

5. *Comprendre i extreure informació rellevant de textos presentats en qualsevol mitjà, distingint entre idees principals i secundàries.*

6. *Conèixer el funcionament d'una biblioteca escolar i iniciar-se en l'ús de les virtuals.*

7. *Llegir de manera autònoma i comprensiva, mostrant interès per tot tipus de textos.*

8. *Parlar de l'argument o el significat de novel·les, contes i poemes llegits mostrant-ne comprensió.*

9. *Escriure textos de diferent tipologia a mà i amb ordinador aplicant-hi els coneixements ortogràfics i textuais treballats.*

10. *Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.*

11. *Valorar els avenços en escriptura i tenir consciència de les mancances.*

12. *Mostrar seguretat en l'ortografia de base i coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants.*

13. *Tenir capacitat per observar el funcionament de la llengua: els canvis de significat quan s'hi fan transformacions, la formació de les paraules, la relació entre puntuació i sentit o el llenguatge literari.*

14. *Mostrar autonomia progressiva en l'aprenentatge: reflexió en el procés, organització i planificació del treball, acceptació de l'error, autocorrecció.*

15. *Participar en lectures conjuntes per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores i aprendre a interpretar el llenguatge literari.*

16. *Escriure poemes i textos narratius fent atenció a l'estructura i al llenguatge.*

17. *Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.*

Llengua castellana i literatura

1. *Comprendre i extreure informació rellevant de produccions orals adequades a l'edat, provinents de diferents mitjans (explicacions, lectures, missatges audiovisuals), diferenciant entre idees principals i secundàries.*

2. *Participar de forma adequada en situacions comunicatives diverses, respectant les normes d'interacció oral.*

3. *Realitzar exposicions orals (coneixements, vivències, fets, idees), prèviament preparades, amb ordre i claredat, i utilitzant adequadament recursos no lingüístics, si escau.*

4. *Identificar informacions rellevants de textos escrits diversos, comprendre-les per mitjà d'explicacions, reescriptures, resposta a preguntes que impliquin raonament i relació del que diu el text i els coneixements dels alumnes.*

5. *Tenir interès i llegir amb rapidesa suficient per comprendre textos tradicionals i de la literatura infantil adequats a la seva edat.*

6. *Escriure textos descriptius, expositius, narratius i poètics amb coherència, cohesió i correcció lingüística adequada a l'edat, utilitzant estratègies de planificació i revisió.*

7. *Conèixer les paraules dels temes treballats a l'aula i les seves derivacions, o el seu ús amb diferents significats (polisèmia).*

8. *Mostrar correcció en l'ortografia bàsica i coneixement de les lletres constants en les seves produccions. Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.*

9. *Parlar de l'argument o el significat de novel·les, contes i poemes llegits mostrant-ne comprensió.*
10. *Escriure contes clars i ben estructurats, i poemes.*
11. *Participar en representacions teatrals, aprendre el paper i declamar-lo bé.*
12. *Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.*
13. *Comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències.*
14. *Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, detectant avenços i errades.*
15. *Tenir una actitud crítica cap als estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes, religiosos o sexistes.*

Primera llengua estrangera

1. *Captar el missatge global i específic de les produccions i interaccions orals més habituals que es produeixen a l'aula.*
2. *Emprar oralment la llengua estrangera en situacions pròpies d'aula.*
3. *Produir textos orals seguint un model i atenent a la pronunciació, ritme, entonació per explicar fets i conceptes relacionats amb un mateix i el món que l'envolta o per transmetre informació d'altres àrees curriculars.*
4. *Captar el sentit global de missatges escrits sobre temes familiars, coneguts i d'interès.*
5. *Extreure informació de textos escrits lligats a temes coneguts i amb una finalitat comunicativa concreta.*
6. *Escriure frases i textos curts significatius en situacions quotidianes i escolars a partir de models amb una finalitat determinada i amb un format establert, tant en suport paper com digital.*
7. *Reproduir oralment poemes, cançons o breus textos dramàtics atenent a la pronunciació, ritme, entonació.*
8. *Comprendre oralment poemes, cançons, llegendes, refranys o dites.*
9. *Comprendre poemes, cançons, llegendes, refranys o dites escrits.*
10. *Comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències.*
11. *Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació amb altres persones i cultures, i participar amb interès en les activitats en què s'usa la llengua estrangera.*

12. Usar algunes estratègies per aprendre a aprendre, com demanar aclariments, comunicar amb gestos, utilitzar diccionaris il·lustrats, i identificar alguns aspectes personals que ajudin a aprendre millor.
13. Mostrar un cert grau d'autonomia a l'hora de resoldre les situacions d'aprenentatge.
14. Conèixer i valorar la diversitat lingüística (entre llengües diferents o dintre d'una mateixa llengua) i cultural de l'entorn, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i tenir interès per comprendre-les.
15. Tenir una actitud crítica cap als estereotips lingüístics que reflecteixen prejudicis racistes, classistes, religiosos o sexistes.

CICLE SUPERIOR

Llengua catalana i literatura

1. Comprendre produccions orals (conferències, exposicions, explicacions) provinents de diferents mitjans. Tenir capacitat per fer-ne una síntesi també oral a partir de les idees principals que s'hi han exposat.
2. Participar activament en les converses de classe i utilitzar un llenguatge comprensible per a les funcions bàsiques, com ara relacionar-se, aprendre, expressar experiències viscudes, imaginar. Saber escoltar els altres i respectar els torns de paraula.
3. Exposar temes de producció pròpia oralment (exposicions, processos, comentaris d'actualitat, entre altres) amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa. Utilització de material gràfic.
4. Aplicar tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents formats.
5. Elaborar síntesis en forma d'esquema o mapa conceptual.
6. Respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) mostrant comprensió.
7. Conèixer el funcionament d'una biblioteca —incloses les virtuals—, per localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.
8. Llegir de manera autònoma i comprensiva, mostrant interès per tot tipus de textos.

9. *Escriure textos de gèneres diversos i en diferents formats (contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies...) amb coherència, cohesió i correcció lingüística i amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.*
10. *Saber escriure textos de totes les tipologies amb un lèxic i estructura que s'avingui al tipus de text, a les intencions i al registre. Tenir capacitat per revisar i millorar els textos d'un mateix o dels altres i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.*
11. *Saber sintetitzar informació provinent de webs utilitzant el format hipertext.*
12. *Conèixer i aplicar l'estructura que determina la tipologia dels textos.*
13. *Expressar idees a través d'esquemes.*
14. *Utilitzar sistemes de comunicació digitals segurs i adequats a l'edat per comunicar-se amb d'altres.*
15. *Mostrar seguretat en l'ortografia de base, bon coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants i haver après algunes normes d'excepció i algunes excepcions; haver memoritzat les paraules d'ús freqüent.*
16. *Aplicar l'accentuació gràfica en la majoria de casos en els textos de producció.*
17. *Conèixer els mecanismes de la llengua per crear significat, com ara derivació, composició, sentit figurat i tots els treballats durant el curs. Aplicació en els textos de producció pròpia.*
18. *Conèixer la terminologia gramatical bàsica i la funció de cada element en un enunciat.*
19. *Mostrar progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, organització i planificació del treball, acceptació dels errors, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.*
20. *Mostrar comprensió dels llibres de literatura llegits: saber explicar com són els protagonistes, la trama, els escenaris. Valorar el llenguatge i la il·lustració. Saber-ne fer una valoració global.*
21. *Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.*
22. *Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.*
23. *Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.*

24. Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.

Llengua castellana i literatura

1. Comprendre i extreure la informació rellevant de textos i produccions adequades a l'edat, provinents de diferents mitjans (explicacions, lectures, audiovisuals), diferenciant idees principals i secundàries, identificant idees, opinions i valors no explícits.
2. Participar de forma adequada en les situacions comunicatives, respectant les normes d'interacció oral.
3. Realitzar exposicions orals amb ordre, coherència i claredat (coneixements, vivències, fets, idees, opinions), utilitzant adequadament recursos no lingüístics (gesticulació, suports visuals).
4. Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit.
5. Escriure textos de gèneres diversos i en diferents formats (contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies...) amb coherència, cohesió i correcció lingüística i amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.
6. Extreure i contrastar informacions de textos escrits diversos i mostrar la comprensió per mitjà de la lectura en veu alta.
7. Aplicar a les lectures les estratègies de comprensió treballades.
8. Conèixer les paraules dels temes treballats a l'aula i les seves derivacions, o el seu ús amb diferents significats (polisèmia).
9. Conèixer les normes ortogràfiques, apreciar el seu valor social.
10. Conèixer i aplicar l'organització dels textos llegits i escrits a l'aula: descripcions, exposicions, instruccions, diàlegs, notícies, entre altres.
11. Utilitzar els connectors per precisar el significat dels textos.
12. Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.
13. Conèixer la terminologia gramatical bàsica i la funció de cada element en un enunciat.
14. Gaudir amb la lectura de textos tradicionals i de la literatura infantil adequats a l'edat.
15. Escriure contes clars i ben estructurats, i poemes.
16. Participar en representacions teatrals, aprendre el paper i declamar-lo bé.

17. *Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.*

18. *Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.*

19. *Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.*

20. *Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, detectant errors i avenços.*

21. *Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.*

Primera llengua estrangera

1. *Captar el missatge global i específic de produccions i interaccions orals variades procedents de diferents contextos relacionats amb els alumnes i el seu entorn més proper.*

2. *Expressar-se amb certa fluïdesa en les produccions i interaccions orals més habituals en l'àmbit escolar i personal.*

3. *Participar amb naturalitat en les interaccions orals (fer preguntes, demanar aclariments o disculpes, donar les gràcies) i mostrar interès en les produccions orals pròpies i respecte per les produccions orals dels altres.*

4. *Emprar la llengua estrangera amb correcció tenint en compte l'entonació, el ritme i les estructures pròpies per transmetre informacions diverses d'acord amb una finalitat comunicativa i emprant els recursos disponibles.*

5. *Fer petites exposicions orals individuals o en grup de temes relacionats amb les diferents àrees del coneixement.*

6. *Comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents suports i formats.*

7. *Elaborar textos escrits senzills tant en suport paper com digital segons un model i tenint en compte el destinatari, el tipus de text i la finalitat comunicativa.*

8. *Mostrar cura i interès per les produccions escrites així com dels elements que en són propis (correcció, planificació, contextualització, revisió).*

9. *Reproduir oralment poemes, cançons o breus textos dramàtics atenent a la pronunciació, ritme, entonació.*

10. *Comprendre poemes, cançons, llegendes, refranys o dites escrits.*

11. Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.

12. Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües, sabent adaptar els missatges.

13. Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació amb altres persones i cultures, interessant-se per les produccions tradicionals i actuals en llengua estrangera.

14. Valorar i reconèixer les diferents estratègies que ajuden a prendre consciència del propi aprenentatge i mostrar un cert grau d'autonomia a l'hora de resoldre situacions d'aprenentatge.

15. Actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès per comprendre-les.

16. Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.

4.3.2. Àmbit matemàtic

El punt de partida. Educació Infantil

A educació infantil, posem la mirada en l'evolució lògica segons l'exposició i la participació dels infants a tot allò que té a veure amb les matemàtiques. Sempre tenint en compte la sincronia entre el grau maduratiu de cada criatura i la seva evolució. I sempre a partir de situacions contextualitzades i significatives dins d'un entorn global i no compartimentat.

Partint de la observació i la interacció amb l'entorn i les experiències diàries, fem èmfasi en que les criatures vagin adquirint un concepte de quantitat i de nombre cada vegada més complet, siguin capaces d'establir relacions qualitatives i quantitatives que ajuden a l'anterior punt i que tinguin curiositat per identificar la representació numèrica com a forma d'avenç en el contacte i la construcció d'un llenguatge i un pensament abstracte.

Amb tot això en ment, observarem la curiositat, la comprensió i la interiorització per al seu ús quotidià d'aspectes com l'ús de la numeració bàsica al seu abast i la noció de quantitat, diferents conceptes de mesura, els volums i formes de l'espai i

allò que l'ocupa i la utilització d'aquests aspectes en la interpretació i anàlisi de possibilitats i probabilitats.

A partir d'aquests punts a tenir en compte, a l'escola hem considerat que els nombres d'ús i manipulació habitual en aquesta etapa seran del 0 al 10. Aquest serà l'entorn numèric més proper a partir del qual introduir conceptes que ens interessin per sobre dels nombres: les comparacions, les mesures, les nocions d'afegir i treure, l'ordenació, les agrupacions i separacions, el comptatge, repartir, fer estimacions i observar relacions entre volums i formes. Sempre buscant situacions reals i d'utilitat per a les criatures.

Els nombres més grans als que arribaran d'acord amb aquesta necessitat d'exposició amb allò quotidià, seran fins al 31, que cobreix per exemple la quantitat de criatures d'un grup i el màxim de dies d'un mes. I els nombres visibles als espais en aquesta etapa seran del 0 al 100 amb la finalitat bàsica de tenir una perspectiva oberta d'una noció de quantitat que algunes criatures puguin arribar a necessitar o per poder fer comparacions entre nombres petits, assequibles i comprensibles, amb d'altres que suposen un repte i una noció de quantitat molt gran.

Cicle Inicial

La filosofia de treball al darrere de l'àmbit matemàtic per a Cicle Inicial, segueix la mateixa línia que a Educació Infantil i ho farà durant tota l'etapa de primària. L'evolució metodològica explicada anteriorment serà el marc de treball a partir del qual es vehicularà l'assoliment d'objectius i la complexitat anirà evolucionant d'acord a les exigències curriculars i al grau maduratiu de les criatures, però sempre seguirem vetllant per tal que les propostes siguin significatives i suposin vivències connectables amb la quotidianitat i amb la resta d'àmbits. Quan parlem d'un treball competencial, aquesta connexió entre àmbits i àrees és bàsica i és quelcom no només en el que creiem sinó que promulga el currículum.

Pel que fa a l'àmbit matemàtic, aspectes destacables que donen continuïtat a allò introduït a l'etapa d'Educació Infantil i que resalta el currículum en la línia que seguim al PEC, són:

*“L'ensenyament de les matemàtiques té la finalitat de **desenvolupar la capacitat de raonament i la facultat d'abstracció** aportant un conjunt de models i*

*procediments d'anàlisi, càlcul i estimació que, aplicats en diferents contextos de la realitat, han de possibilitar la comprensió dels conceptes i el seu **domini competencial per resoldre situacions i problemes.***

*“El currículum de matemàtiques a l'educació primària es planteja amb la perspectiva d'un **aprenentatge de les matemàtiques per a la vida diària** que ajudi a interpretar el món que ens envolta, facilitant la quantificació i la mesura de fets i processos naturals i socials, per tal de poder-los comparar, ordenar, classificar i per tant conèixer-los millor; organitzant la situació dins de l'espai i del temps; permetent descobrir semblances i regularitats en l'observació de l'entorn; modelitzant problemes de la vida real, per tal de cercar-hi solucions; fomentant la comunicació de coneixements i d'informació; i facilitant la fonamentació de criteris i la presa de decisions.”*

*“S'han de promoure espais per al **treball interdisciplinari** necessaris per a un **desenvolupament competencial integrat.**”*

Més enllà de la fixació en els blocs de continguts tradicionals, una vegada més, el currículum centra la seva mirada en un enfocament competencial, de capacitat per interactuar amb el món a partir de l'assoliment de la capacitat de dur a terme diferents processos. Per poder fer-ho calen uns continguts clau que s'han d'anar assolint essencialment a partir de la necessitat i no només de la mecanització descontextualitzada.

Es posa la mirada en quatre dimensions de treball: **resolució de problemes, raonament i prova, connexions i comunicació i representació.** I es fonamenta la raó de ser de cadascuna d'elles a partir de diferents reflexions que segueixen incidint en el caràcter competencial necessari de les propostes que han d'acompanyar la pretensió d'assoliment de les dimensions que conformen cada àrea i que apareixen als informes oficials:

*“Un **problema**, sempre convida a la recerca i, en la seva resolució, hi ha una espurna de descobriment que permet experimentar l'encant d'assolir la solució.”*

*“El **raonament** és consubstancial a la construcció del coneixement matemàtic i per tant ha d'estar present en l'aprenentatge de les matemàtiques. Provar,*

conjuntament amb raonar, justificar, argumentar, permet donar sentit i validar el coneixement matemàtic.”

*“Quan el **raonament** fet es pot comprovar augmenta la confiança i seguretat en la resolució de situacions, siguin matemàtiques o no. Refusar un raonament té un aspecte positiu, el de cercar unes altres vies i, també, que la validació d'una afirmació no és el final sinó l'obertura cap a noves argumentacions.”*

*“Els alumnes han de veure que **les matemàtiques són quelcom més que un seguit de temes aïllats** i que les poden usar en multitud d'ocasions en els contextos més diversos, i arribar a considerar-les útils i rellevants per a la seva vida més enllà de l'escola. Ser capaç de descriure el món real usant les matemàtiques permet comprendre'l millor i preveure resultats i conseqüències.”*

*“La **representació** és una eina per construir, estructurar i comunicar idees matemàtiques. La **comunicació** matemàtica, des dels esbossos més simples fins al llenguatge simbòlic més elaborat, sempre implica representació. Les representacions sovint parteixen de models informals (dibuix, construccions amb materials manipulables) per evolucionar cap a models més formals: igualtats, taules, gràfiques.”*

El mateix currículum, dona pautes per fer un seguiment de l'assoliment de les dimensions de **cicle inicial** a partir d'aspectes a tenir en compte i que tenen relació amb una o més de les mateixes.

“1. Reconèixer i utilitzar nombres (cardinals, ordinals, identificadors) en situacions familiars i en altres àrees.

2. Cercar semblances i diferències entre objectes i situacions (en particular, els canvis que es produeixen en una seqüència), i classificar i ordenar objectes d'acord amb diferents criteris.

3. Comprendre situacions-problema relacionades amb aspectes concrets i vinculats a la pròpia experiència. Emprendre la resolució de forma autònoma i expressar la solució i el procés seguit.

4. Usar l'assaig-error per cercar solucions als problemes i a les exploracions.

5. Formular preguntes en situacions conegudes. Comunicar oralment coneixements i processos matemàtics duts a terme (càlcul, mesura, resolució de problemes).

6. Usar el llenguatge verbal per interpretar gràfics, nombres i signes matemàtics.

7. Interpretar, representar (amb materials diversos) i utilitzar els nombres naturals (inferiors a 1.000) en contextos de la vida quotidiana. Comparar, ordenar i descompondre els nombres utilitzant diferents models.
8. Mostrar agilitat en el càlcul mental (descomposició additiva dels 20 primers nombres, dobles, estratègies personals...). Usar els algorismes de suma i resta (sense portar), la calculadora i altres dispositius digitals per calcular i cercar regularitats dels nombres i operacions.
9. Definir la situació d'un objecte a l'espai i d'un desplaçament en relació amb un mateix, tot utilitzant els conceptes: davant-darrere; prop-lluny; dalt-baix; dreta-esquerra.
10. Identificar, analitzar i descriure objectes i espais amb formes geomètriques tridimensionals i planes. Buscar semblances i diferències entre dues figures.
11. Mesurar objectes, espais i temps familiars amb unitats no convencionals (pams, peus, passes...) i convencionals (kg, m, l, dia i hora) tot utilitzant instruments propers i adequats a cada situació.
12. Interpretar i construir gràfics (pictogrames i diagrames de barres) amb dades sobre fets coneguts relatius a la vida quotidiana i a altres àrees.”

CICLE MITJÀ

Sempre avançant en la mateixa línia, les pautes de seguiment per a Cicle Mitjà són:

1. Reconèixer i utilitzar els conceptes associats a la multiplicació (mesura, repetició de la unitat) i divisió (partició, agrupament, aproximació) en situacions de vida quotidiana i en altres àrees.
2. Cercar amb criteri les regularitats i canvis que es produeixen en una col·lecció o una seqüència, descriure-les i continuar la seqüència. Classificar i establir criteris de classificació.
3. Comprendre situacions-problema de l'entorn proper. Cercar i utilitzar gràfics senzills (fletxes, taules...), xifres i signes adients per representar situacions-problema. Cercar i seleccionar les dades necessàries i estimar una resposta. Desenvolupar estratègies de solució. Expressar el procés de solució i la resposta.
4. Formular preguntes en situacions conegudes i poc conegudes. Comunicar oralment i per escrit, de forma clara, coneixements i processos matemàtics duts a terme (càlcul, mesura, construccions geomètriques, resolució de

problemes). Reconèixer la validesa de diferents processos de solució d'una situació-problema.

5. Interpretar el valor posicional del sistema de numeració decimal. Interpretar i utilitzar de forma adequada els nombres naturals (fins a sis xifres) i els fraccionaris i decimals com a expressió concreta de l'aproximació de la mesura.

6. Comprendre i utilitzar el significat de les operacions (suma, resta, multiplicació i divisió) amb els nombres naturals de forma apropiada a cada context. Desenvolupar agilitat en el càlcul exacte i aproximat: càlcul mental (descomposició additiva i factorial dels nombres, producte i divisió per la unitat seguida de zeros); ús dels algorismes de càlcul escrit, i de la calculadora i altres dispositius digitals per calcular i cercar propietats dels nombres i operacions. Seleccionar el càlcul adient a cada situació: mental, escrit, amb mitjans tècnics.

7. Interpretar i realitzar representacions espacials (croquis d'un itinerari, plànol d'una pista...) utilitzant referents concrets de l'entorn proper.

8. Identificar, reconèixer i descriure figures planes (polígons) i cossos geomètrics de l'entorn. Classificar les formes i cossos d'acord amb característiques geomètriques (costats, angles). Utilitzar les TAC i els instruments de dibuix per representar models geomètrics.

9. Seleccionar de forma adequada a cada situació la unitat i instrument de mesura adient de les magnituds de longitud, massa, capacitat, temps. En contextos quotidians i en altres àrees, realitzar l'estimació prèvia, efectuar la mesura, comprovar-la i expressar el resultat amb precisió. Utilitzar l'equivalència d'unitats d'una magnitud.

10. Recollir dades sobre fets coneguts tot utilitzant tècniques de recompte senzilles, ordenar-les i expressar-les mitjançant gràfics (taules de dades, gràfics de barres, pictogrames), usant les TAC si s'escau.

11. Interpretar la informació relativa a fets quotidians o present en altres àrees expressada en forma gràfica.

CICLE SUPERIOR

1. Valorar la quantificació en situacions de la vida real com un aspecte que afavoreix la comparació, l'ordenació i la classificació.

2. Cercar amb criteri les regularitats i canvis que es produeixen en una col·lecció o una seqüència. Fer conjectures i comprovar-les. Establir generalitzacions. Establir criteris consistents de classificació i comprovar-los.

3. *Reconèixer i comprendre les situacions-problema. Cercar i utilitzar taules i gràfics (taules de doble entrada, fletxes, diagrames d'arbre...), xifres i signes adients per representar tot tipus de situacions problema. Cercar, seleccionar i organitzar les dades necessàries. Estimar una resposta raonable. Desenvolupar estratègies de resolució (analogia, particularització, identificació d'operacions...). Expressar verbalment el procés de solució i la resposta de forma coherent i clara. Comprovar la validesa de les respostes. Reconèixer la validesa de diferents processos de resolució d'una situació-problema.*

4. *Formular problemes a partir de situacions conegudes. Comunicar oralment i per escrit, de forma coherent, clara i precisa, coneixements i processos matemàtics realitzats (càlculs, mesures, construccions geomètriques, resolució de problemes).*

5. *Interpretar el sistema de numeració decimal. Interpretar i utilitzar els nombres naturals, fraccionaris, decimals (fins als centèsims) i nombres negatius d'acord amb contextos de la vida quotidiana. Reconèixer les relacions entre nombres decimals, fraccionaris i percentatges.*

6. *Utilitzar el significat de les operacions amb els nombres naturals, fraccionaris i decimals de forma apropiada a cada context. Desenvolupar agilitat en el càlcul exacte i aproximat: realitzar les operacions bàsiques mentalment, mitjançant els algorismes de càlcul escrit i usar la calculadora i altres dispositius digitals per calcular i cercar propietats dels nombres i operacions. Seleccionar i justificar el càlcul adient a cada situació: mental, escrit, amb mitjans tècnics.*

7. *Interpretar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos digitals adients, representacions espacials (itineraris, plànols, maquetes, mapes) utilitzant referents concrets i generals, de l'entorn quotidià i d'altres àrees.*

8. *Identificar, reconèixer i descriure amb precisió figures i cossos geomètrics de l'entorn, utilitzant nocions com: perpendicular, paral·lel, simètric... Classificar les figures i els cossos, d'acord amb característiques geomètriques (vèrtexs, costats, angles, cares, arestes, diagonals...) i expressar els criteris i els resultats.*

9. *Seleccionar de forma adequada a cada situació la unitat, instrument i estratègia de mesura de les magnituds de longitud, massa, capacitat, temps, superfície i amplitud angular, en entorns quotidians i en altres àrees. Realitzar l'estimació prèvia, la mesura, expressant el resultat amb precisió, i comprovar-la. Utilitzar l'equivalència d'unitats d'una magnitud, en situacions on tingui sentit.*

10. *Interpretar amb llenguatge precís i seleccionar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos TAC adients, els gràfics adequats (taules,*

histogrames, diagrames de barres, de sectors...) a cada situació sobre un conjunt de dades de fets coneguts de l'entorn i d'altres àrees. Interpretar el valor de la mitjana, la mediana i la moda dins del context.

11. Realitzar estimacions basades en l'experiència sobre els resultats (segur, probable, possible, impossible) de jocs d'atzar. Comprovar-ne els resultats.

4.3.3. Àmbit del coneixement del medi social i natural

El punt de partida. Educació Infantil

L'escola ha de suposar una finestra que permeti a tots els infants observar, experimentar i entendre el món que ens envolta. En aquest sentit, el món natural i físic, el món real que ens envolta, esdevenen motors generadors de la curiositat innata de les criatures en ple desenvolupament. Tot allò que existeix, en tota la seva complexitat i particularitat, és susceptible d'atraure als infants.

Amb aquesta premisa es centra el nostre treball de l'àmbit del Coneixement del Medi. Cal que l'escola suposi un escenari on s'estableixin les relacions entre escola i el món exterior ja sigui dins del propi centre o bé sortint del mateix buscant el contacte més directe i vivencial. És necessari, a més, que les criatures coneguin el seu entorn més proper, els elements que el poden compondre així com les relacions que entre ells es poden establir. Al mateix temps, cal que la criatura vagi prenent cada cop més consciència de com ella en forma part i de quines relacions i efectes pot provocar en el mateix.

La capacitat innata de fer-se preguntes de les criatures és un punt de partida que pot facilitar l'aprenentatge i el coneixement de tot allò que els envolta. Els infants elaboren, d'una manera informal i d'acord al seu grau maduratiu, intuïcions i idees sobre el món que els envolta. En aquest sentit, una de les tasques de l'escola és connectar aquestes idees prèvies, aquests interessos i actituds fent-los créixer d'una manera cada vegada més complexa i estructurada tot aprofitant la seva curiositat. D'aquesta manera, l'escola treballarà oferint propostes pedagògiques que exposin a les criatures davant de diversos fenòmens i situacions que incentivin aquesta curiositat tot guiant-la cap a un aprenentatge.

A l'etapa d'Educació Infantil s'ha d'acompanyar als infants a elaborar les seves explicacions i raonaments sobre els objectes i fets que els interessin al mateix temps que també se'ls acompanya en la formació de la seva idea d'ells mateixos com a persones amb capacitat d'aprendre i amb recursos per emprendre reptes relacionats amb l'entorn.

Les propostes d'aquest àmbit hauran de promoure preguntes amb sentit que facin avançar el seu pensament, que ajudin a crear connexions entre els coneixements; que promoguin el debat, la discussió i l'acció; que promoguin la investigació i la iniciativa individual i col·lectiva de voler passar a l'acció per resoldre-la; que promoguin respostes múltiples tot defugint de les d'una única resposta o d'una sola tancada.

Tot plegat, l'enfocament d'aquest àmbit en aquesta etapa al nostre projecte educatiu implica un coneixement progressiu de l'entorn més proper de les criatures, començant per l'escola i els seus espais interiors i exteriors tot observant i promovent un sentiment de seguretat i confiança en aquests entorns. Al mateix temps, s'incentiva un treball que fomenti en les criatures el respecte per l'entorn natural tot fent-los prendre consciència de la importància de la naturalesa que els envolta i del respecte per l'ecologia i la sostenibilitat. Actuacions com ara el reciclatge selectiu a les aules o la cura de les plantes aromàtiques i arbres fruiters del pati podrien ser exemples de propostes que intenten fomentar aquest objectiu.

La participació activa de les criatures en l'entorn més proper a elles (l'escola, el seu pati amb la seva vegetació, els materials que es fan servir per diferents propostes...), el coneixement per la seva part d'aquesta realitat, són escenaris que promouran el sentiment d'estima, de responsabilitat i de preservació del planeta en totes les seves vessants.

El dia a dia a l'aula és obert a les inquietuds dels infants dins d'aquest àmbit tot estant al cas i obertes a tot el que pot oferir la quotidianitat. Des d'observar on va l'aigua en un dia de pluja a observar i analitzar els canvis que uns capgrossos van fent a mesura que van creixent fins arribar a granotes.

Educació primària

La línia de treball iniciada a l'etapa d'infantil és la que marcarà l'inici del treball d'aquest àmbit a l'Educació Primària. D'acord al que descriu el currículum, *“l'àmbit de coneixement del medi a l'educació primària té com a finalitat proporcionar a l'alumnat els coneixements i les eines per ubicar-se en l'entorn on viu, per aprendre a habitar-lo, a respectar-lo i a millorar-lo.”*

La progressió del treball d'aquest àmbit va en relació al grau maduratiu de les criatures així com del seu augment de vivències. Així, en aquest moment, les criatures han anat conformant la seva personalitat, els seus raonaments i criteris més rics fruit de l'experiència pròpia del seu creixement.

En aquesta línia i reforçant aquesta última idea, en aquest àmbit s'estableix l'objectiu de donar a les criatures les eines per entendre, opinar i prendre decisions sobre els aspectes de l'entorn amb què interacciona. Tot plegat amb *“un aprenentatge contextualitzat i ric d'experiències directes com indirectes, properes en el temps i en l'espai, i significatives a fi de poder establir relacions cognitives i afectives. El coneixement del medi ha de permetre a l'alumnat incidir en la millora del seu entorn i fer-ne un ús sostenible.”*

El treball es vertebrarà a partir de quatre dimensions: Món actual, salut i equilibri personal, tecnologia i vida quotidiana i ciutadania.

*“La dimensió **món actual** pretén mostrar el món com un sistema complex i dinàmic, en constant evolució i transformació. Així, per analitzar els fets i fenòmens que ens envolten, cal aprendre a formular-se preguntes i resoldre problemes, a cercar i contrastar informació, a analitzar i interpretar dades, a realitzar previsions i plantejar-se propostes de futur, i a comunicar els resultats i les conclusions. Els alumnes han d'aprendre a mirar críticament l'entorn i l'actualitat i a formar-se una opinió personal de manera justificada.”*

*La dimensió **salut i equilibri personal** s'ha plantejat des de la perspectiva de la promoció de la salut que implica el benestar físic (alimentació, activitat física i descans), l'equilibri emocional (relacions personals i socials, emocions i sentiments, autoconeixement i acceptació del propi cos) i la prevenció de malalties (tant a nivell individual com social).*

*La dimensió **tecnologia i vida quotidiana** proposa el repte de comprendre i reflexionar sobre el rol de la tecnologia en la societat actual per poder prendre decisions amb criteris basats en coneixements científics. Les constants novetats tecnològiques influeixen en els comportaments individuals i en les relacions socials, cosa que*

fa necessària una aproximació crítica a la tecnologia que ens permeti un consum i un ús més segur, eficient i sostenible.

*La dimensió **ciutadania** se centra en el fet que l'escola és un espai on els infants aprenen hàbits de convivència mitjançant les activitats quotidianes, assumeixen responsabilitats envers la societat i el medi ambient, i participen democràticament de la vida del centre. D'aquesta manera, l'alumne aprèn que té drets, però també deures i responsabilitats, i així es pot reconèixer com a membre actiu i compromès d'una comunitat que vol participar en la construcció d'una societat més democràtica, lliure i justa.*

Medi social

Els continguts de l'àrea de coneixement del medi social i cultural procedeixen fonamentalment de la geografia, de la història i de l'economia. Aquestes disciplines han de permetre als alumnes de primària situar-se en l'espai i en el temps i adquirir els instruments conceptuals i procedimentals necessaris per comprendre el món on viuen i contribuir a la seva millora.

Cicle inicial

“1. Observar l'entorn i identificar relacions senzilles entre els elements que en formen part, distingint els elements humanitzats i els naturals. Valorar la importància de respectar i protegir el medi.

2. Conèixer alguns valors fonamentals de la convivència democràtica, especialment aplicats a l'escola i la necessitat de respectar les normes bàsiques com a ciutadans i ciutadanes.

3. Reconèixer, identificar i posar exemples de les responsabilitats i de les tasques que desenvolupen les persones a l'entorn, superant els estereotips sexistes.

4. Valorar el paper de les famílies i descriure alguns aspectes de la vida personal i familiar. Ordenar temporalment alguns fets rellevants. Descriure altres fets quotidians i elements patrimonials aplicant nocions temporals bàsiques.

5. Utilitzar croquis, així com referents d'orientació espacial per situar-se en l'entorn, localitzar determinats elements i desplaçar-se.”

Cicle mitjà

- “1. Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i activitats humanes i mostrar una actitud de respecte pel medi.*
- 2. Analitzar i descriure elements naturals i humanitzats del paisatge de l'entorn proper i establir comparacions amb altres tipus de paisatges.*
- 3. Utilitzar plànols i mapes, així com mecanismes d'orientació espacial per situar-se en l'entorn, localitzar determinats elements i desplaçar-se.*
- 4. Conèixer i valorar el funcionament bàsic de les institucions municipals i comarcals i els mecanismes democràtics de participació, utilitzant-los per participar activament al centre escolar.*
- 5. Descriure alguns trets demogràfics i econòmics de l'entorn, identificar algunes manifestacions culturals, valorar la seva diversitat i riquesa, i localitzar elements del patrimoni comarcal natural i cultural.*
- 6. Analitzar les situacions que poden comportar risc a nivell viari i proposar mesures de prevenció.*
- 7. Aplicar nocions de canvi i continuïtat a alguns aspectes de la vida quotidiana de les societats humanes i situar alguns fets històrics rellevants, d'acord amb els criteris de successió i duració temporals. Utilitzar fonts documentals i patrimonials per justificar aquests canvis i continuïtats.*
- 8. Identificar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i algunes de les conseqüències que se'n deriven. Analitzar l'impacte d'algunes activitats humanes sobre els recursos i en particular sobre l'aigua.”*

Cicle superior

- 1. Analitzar els elements físics i humanitzats dels paisatges i dels principals factors de canvi produïts per processos naturals i per l'activitat humana al llarg del temps. Reconèixer la diversitat de paisatges de Catalunya i Espanya i la necessitat de preservar la riquesa paisatgística i patrimonial.*
- 2. Valorar, entre d'altres recursos, l'aigua com un bé escàs, i conèixer maneres diferents de prevenir o reduir l'impacte de les activitats humanes sobre el medi.*
- 3. Utilitzar plànols i mapes a diferents escales interpretant els diferents signes convencionals, així com fotografies aèries. Elaborar croquis i plànols senzills com a mitjà per analitzar elements del territori i comunicar els resultats de les observacions i interpretacions.*
- 4. Conèixer, analitzar i valorar els mecanismes de funcionament i de participació de les societats democràtiques, aplicats als òrgans de govern de diferents institucions, assumint responsabilitats en el si del marc escolar.*

5. Reconèixer i respectar la diversitat de manifestacions culturals de l'entorn, de Catalunya i Espanya. Identificar les normes de convivència dels grups i respectar els drets i deures fonamentals de les persones.

6. Identificar, descriure i analitzar processos de canvi i transformació socials, culturals, econòmics i tecnològics en l'entorn, en especial, els canvis provocats per la globalització, identificant i valorant algunes de les causes de les desigualtats en el món actual.

7. Utilitzar diferents tipus de fonts documentals (textuals, patrimonials, orals) i arqueològiques per obtenir informació sobre els trets significatius de la societat d'èpoques passades, situant els fets en línies de temps.

8. Valorar la viabilitat d'un projecte emprenedor relacionat amb un tema rellevant de l'entorn, utilitzant els recursos digitals de forma eficient.

+ Medi natural

El treball de l'àmbit del medi natural implica diverses disciplines científiques, com ara la biologia, la física, la geologia i la química, així com la tecnologia. Aquest treball disciplinari combinat ha de conduir a l'alumnat a fer-se preguntes sobre fenòmens del món natural, sobre els efectes de l'activitat humana sobre el medi, i a elaborar explicacions racionals que contemplin les seves observacions i orientin la seva actuació.

Cicle Inicial

El mateix currículum, dona pautes per fer un seguiment de l'assoliment de les dimensions de **cicle inicial** a partir d'aspectes a tenir en compte i que tenen relació amb una o més de les mateixes.

“1. Observar l'entorn i identificar relacions senzilles entre els elements que en formen part, distingint els elements humanitzats i els naturals. Valorar la importància de respectar i protegir el medi.

2. Distingir éssers vius i objectes inerts i relacionar característiques (nutrició, relació, reproducció) d'animals i plantes propers amb la seva identificació com a éssers vius.

3. Reconèixer i classificar amb criteris elementals els éssers vius de l'entorn i identificar algunes relacions que estableixen amb el medi, utilitzant els instruments adequats i mostrant una actitud de respecte per la natura i pel material.

4. Reconèixer les principals parts del cos humà i relacionar-les amb la seva funció i amb els canvis físics que es produeixen al llarg de la vida. Identificar semblances i diferències entre les persones i valorar la seva diversitat física.

5. Valorar positivament la relació entre la salut i el benestar de la persona i la pràctica de determinats hàbits associats a la higiene, l'alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic i el descans.

6. Observar i identificar les propietats d'alguns materials i relacionar-les amb els seus usos fent-se preguntes que permetin obtenir informacions rellevants. Resoldre situacions quotidianes vers la reducció, reaprofitament i reciclatge dels materials.

7. Desmuntar i tornar a muntar objectes senzills i joguines, diferenciar els diferents components, manipulant-los amb precaució i descriure algunes característiques del seu funcionament.”

Cicle Mitjà

“1. Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic i les formes de vida i activitats humanes, i mostrar una actitud de respecte pel medi.

2. Classificar animals i plantes de l'entorn proper i reconèixer les característiques bàsiques d'acord amb criteris científics.

3. Identificar les parts del cos que permeten el moviment, relacionar-les amb altres òrgans i comprendre el funcionament del cos humà des d'un sentit global. Relacionar la nutrició amb l'obtenció d'energia i el creixement.

4. Valorar positivament la pràctica de determinats hàbits associats a la higiene, l'alimentació, l'exercici físic i el descans com a hàbits saludables que és recomanable mantenir, tot discernint les activitats que perjudiquen la salut.

5. Saber muntar, desmuntar i utilitzar algunes màquines senzilles, analitzant el seu funcionament, posant atenció especial a l'energia que utilitzen. Valorar la importància de fer un ús responsable de les fonts d'energia.

6. Observar i identificar les propietats d'alguns materials i relacionar-los amb els seus usos fent-se preguntes que permetin obtenir informacions rellevants.”

Cicle Superior

“1. Analitzar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i de les fonts d'energia, així com algunes conseqüències dels usos inadequats.

2. Reconèixer i explicar la presència ubiqüa dels microorganismes en el medi.

3. Relacionar l'estructura d'un ésser viu amb les funcions que realitza. Identificar els principals òrgans del cos humà i les funcions que realitzen tot relacionant

l'adequat funcionament del cos amb determinats hàbits de salut. Conèixer les repercussions dels hàbits incorrectes sobre la salut.

4. Planificar i portar a terme experiències senzilles sobre alguns fenòmens físics i químics de la matèria: plantejar-se hipòtesis, seleccionar el material necessari, registrar els resultats i comunicar les conclusions, amb diferents llenguatges per mitjans convencionals i amb l'ús de les TAC.

5. Planificar i realitzar projectes de construcció d'alguns objectes, maquetes i aparells senzills, seleccionant els materials pertinents, demostrant responsabilitat en les tasques individuals i actitud cooperativa per al treball en grup i vetllant per la pròpia seguretat i la dels altres.”

4.3.4. Àmbit d'aprendre a aprendre

Un dels pilars que sustenten el projecte educatiu de l'escola és l'avaluació formativa. Una avaluació que condiona la resta del projecte, des de la planificació d'activitats, passant pels horaris a destinar a cada moment fins a la participació en informes de les pròpies criatures.

Formar una societat futura amb capacitat de decisió, crítica, assertiva i resilient passa per donar eines als infants encaminades a facilitar aquestes facultats. Fer, copiar, llegir, memoritzar i reproduir allò que ens ordenen no és el que busquem avui dia quan pensem en com entenem l'educació. Així, sense obviar que pot haver certs moments per a diferents tipus de propostes, les intencions han evolucionat. I, sense oblidar que sovint cal la perspectiva i el coneixement d'altres per dir-nos si ho estem fent bé, cadascú de nosaltres és qui s'encarrega de definir el propi futur tot prenent decisions respecte als nostres objectius i la feina que li dediquem.

A l'Ordre del 2016 del Departament d'Educació queden recollits els procediments del procés d'avaluació d'Educació Primària. Allà es posa èmfasi en una avaluació on l'infant sigui el protagonista i amb la qual li siguin oferts moments per reflexionar sobre què i com està aprenent. Una reflexió que esdevingui en eines per adonar-se d'allò que necessita per poder millorar i avançar des de l'esperit crític vers els objectius coneguts.

Aquest nou model, molt més actiu i enriquidor, pretén valorar les competències i capacitats treballades a través de les propostes pedagògiques tot implicant l'alumnat activament, ajudant-lo reflexionar i a prendre decisions. És, a més, una

manera de generar autoconeixement vers les potencialitats i mancances al propi infant, de generar confiança en ell mateix, així com d'anar guanyant autonomia a l'hora de prendre decisions.

La persona adulta es converteix en una acompanyant i orientadora en tot aquest procés facilitant les eines i estratègies necessàries. També esdevé en una persona de confiança amb qui parlar i compartir els punts de vista i possibles neguits sobre l'evolució dels seus aprenentatges.

Com a escola tenim molt clar que la llavor d'aquesta manera de fer vers la manera d'avaluar, de prendre decisions, d'entendre els processos i de fer-ho des d'una perspectiva positiva per l'aprenentatge i la vida en general, no pot quedar circumscrita a l'educació primària. Cal que les criatures interioritzin aquesta metodologia des del principi de la seva escolarització.

L'avaluació ha de perdre el seu valor pejoratiu com a eina exclusivament qualificadora externa i hem de fer que els infants no l'entenguin en cap moment amb cap valor autoritari ni deslligat del conjunt de propostes que duen a terme pel bé dels seus aprenentatges a l'escola.

És per això, que les eines que es planifiquin seran sempre pensades de manera que no comportin una qualificació en negatiu sinó en positiu, a partir de la reflexió personal i grupal que suposen. Seran eines adaptades a l'edat madurativa, que siguin fàcils de comprendre i que no generin dubtes en el resultat i les seves raons. Així, volem assolir l'objectiu que siguin motivadores de diàleg i reflexió. Que siguin enriquidores i que ajudin a les criatures a saber en quin punt es troben respecte els objectius i la forma d'assolir-los. D'aquesta manera volem aconseguir que les criatures se sentin còmodes i segures davant de nous aprenentatges, que s'atreveixin a encarar nous reptes sense cap mena de recança i comprenent l'errada com a part positiva de l'adquisició de noves capacitats.

Procurem, per exemple, fer sempre un tancament de les propostes on convidem a les criatures a analitzar què i com ho han fet. A pensar si és millorable i fins i tot si creuen que fer-ho seria una bona inversió. I fem servir eines que ajuden a poder conduir aquesta reflexió i a fer conscients als infants que aquest raonament és quelcom natural del que són propietaris i que els ha d'acompanyar sempre.

Des d'infantil, els informes tenen un últim paràgraf dirigit explícitament a cada criatura en particular, de tal manera que vegin que aquest informe és per a elles i no només del professorat cap a la família.

En el cas de primària, cada vegada amb més profunditat en els objectius d'avaluació a assolir, els infants seran part protagonista dels informes dels que sempre els farem partícips i en els que cada vegada hi participaran més activament.

Tanmateix, la forma d'agrupaments de treball en propostes d'aula tendirà a ser cada vegada més cooperativa i l'avaluació també esdevindrà important. El treball en grup implicarà la visió d'altres maneres de fer, d'altres opinions, de col·laborar en assolir reptes com a grup que ens portin a aprenentatges més complexos i a empatitzar per tal que els processos siguin efectius. A més, els objectius individuals i grupals, suposaran nous reptes d'avaluació entre terceres persones del mateix grup i de reflexió conjunta tot fent co-avaluacions i avaluacions d'equip de treball.

Amb estreta relació amb la mirada que com a escola tenim, les competències d'aquest àmbit queden repartides en diferents dimensions: autoconeixement respecte de l'aprenentatge, aprenentatge individual, aprenentatge en grup i actitud positiva envers l'aprenentatge.

La primera *“agrupa les competències més relacionades amb l'autoconeixement que un té d'un mateix”* com són: Prendre consciència de les característiques personals respecte de l'aprenentatge i ser conscient del que se sap i del que cal aprendre.

“Quan l'alumne pren consciència de les seves característiques, és a dir, quan les identifica i les visualitza a l'hora d'iniciar, planificar i dur a terme les tasques amb què aprèn, pot cercar les eines i els recursos més pertinents per enfocar correctament l'aprenentatge. I tot això ajuda a construir la consciència de la pròpia personalitat.” “Ser competent a saber el què se sap i el que cal aprendre té relació amb la competència anterior d'autoconsciència i també amb la capacitat de recordar, valorar, contextualitzar i utilitzar els propis coneixements.”

La dimensió d'aprenentatge individual considera que *“cada persona ha de dominar les tècniques afavoridores de l'aprenentatge en totes les seves fases i dimensions, com a garantia que sabrà aplicar-les sempre que ho necessiti i*

al llarg de tota la vida.” tot organitzant el propi procés d’aprenentatge, aplicant les tècniques adients i emprant tècniques de consolidació i recuperació dels aprenentatges.

També es considera l’aprenentatge en grup i l’aplicació amb la mirada posada en la correcta interacció i l’extrapolació de tècniques al treball conjunt. Tot plegat sense oblidar l’acompanyament en una *actitud positiva envers l’aprenentatge.*

En el cas d’aquest àmbit, el currículum pauta uns indicadors a tenir en compte:

- *Conèixer els punts personals forts respecte a l’aprenentatge.*
- *Conèixer els punts personals febles respecte a l’aprenentatge.*
- *Identificar el propi estil d’aprenentatge. Identificar els elements que afavoreixen i els que dificulten el propi aprenentatge.*
- *Proposar-se objectius assolibles.*
- *Identificar els propis coneixements i habilitats respecte a un objectiu.*
- *Identificar els coneixements que cal adquirir per aconseguir un objectiu.*
- *Ser capaç d’autoavaluar-se.*
- *Planificar les tasques d’aprenentatge i el seu procés.*
- *Regular el procés d’aprenentatge.*
- *Organitzar l’entorn d’aprenentatge (espai, material...).*
- *Utilitzar la tècnica adient a la naturalesa de l’aprenentatge.*
- *Cercar informació específica per al procés d’aprenentatge.*
- *Crear un dossier personal d’aprenentatge.*
- *Repetir les seqüències que componen un aprenentatge.*
- *Reproduir tot el procés d’aprenentatge adquirit.*
- *Associar continguts d’aprenentatge amb elements diversos (verbals, numèrics, pictòrics, espacials...).*
- *Relacionar diferents continguts d’aprenentatge per comprendre’ls i consolidar-los.*
- *Aplicar els aprenentatges per consolidar-los.*
- *Sintetitzar l’aprenentatge adquirit.*
- *Comunicar el coneixement per consolidar l’aprenentatge adquirit.*
- *Recuperar els aprenentatges mitjançant les associacions fetes durant la seva adquisició.*
- *Emprar pauses per afavorir la recuperació dels aprenentatges.*
- *Expressar les idees, criteris, propostes i dubtes propis.*
- *Escoltar les idees, criteris, propostes i dubtes dels altres.*
- *Definir i compartir objectius de grup assolibles.*

- *Assumir i associar els diferents rols i tasques per aconseguir els objectius com a grup.*
- *Relacionar el resultat de les tasques de cadascú per integrar-lo com a aprenentatge comú.*
- *Autoavaluar l'activitat i els aprenentatges adquirits en el treball en grup.*
- *Manifestar curiositat per aprendre.*
- *Mostrar satisfacció per allò après.*
- *Mostrar desig per continuar aprenent.*

4.3.5. Àmbit digital

Tal i com entenem les competències de l'àmbit digital, aquestes són un punt important del projecte educatiu de l'escola. Són competències transversals a qualsevol aprenentatge que s'han d'anar assolint tot promovent un ús integrat de les mateixes com a eines de comunicació, creació i informació. Naturalitzant el seu ús i acompanyant en l'assoliment d'una competència crítica i sana.

Les TIC han de tenir una presència natural com a eina al servei de les pròpies produccions, de l'experimentació, la creativitat i la recerca. El pensament computacional a diferents nivells com a eina de planificació, correcció i regulació extrapolable a la vida diària i a l'avaluació formativa també és una competència que creiem d'una importància bàsica. No només com a llenguatge de programació sinó des del punt de vista d'entendre tot el que hi ha al darrere de les TIC, d'entendre l'ecosistema canviant i de ser conscients de com funciona tot allò digitalment automatitzat.

Volem que les eines TIC siguin passin inadvertides en el nostre context escolar, que es naturalitzin com quelcom amb el què vivim i que suposin una font d'informació que sàpiguen gestionar de forma crítica i pràctica, una font generadora de continguts, una eina de difusió i un element més al servei de la creativitat.

Tot plegat des d'infantil, apropant allò digital des d'un enfocament analògic en la seva experiència. Fent que la progressiva consciència de les possibilitats d'ús faci que els infants siguin crítics amb les eines o aplicacions que poden tenir en la vida, de manera que esdevinguin en persones usuàries competents per propi interès i no esclaves de la indústria.

Inicialment seran un material més amb el que experimentar i, progressivament, al llarg de les etapes, s'anirà convertint en una eina creativa. La idea passa per començar experimentant, anar adquirint coneixement de com s'ha fet aquell material experimentat, promoure la creativitat i saber com fer servir eines que facilitin la possibilitat de crear nous invents i materials que compartir amb els infants més petits. Que experimentin amb la tecnologia de manera que, en el procés, arribin a entendre una part d'allò experimentat i gaudit que permetrà imaginar possibilitats d'aprofitament.

D'altra banda, entenem que les eines digitals tenen un potencial de treball en línia i de comunicació a distància que cal que les criatures adoptin com a natural quan siguin necessàries. Que ho facin pel propi benefici i de la resta de participants d'aquesta comunicació i que ho facin adoptant rols positius, estratègies d'empatia pròpies del mitjà i un saber estar dins l'àmbit socio-digital. Tot plegat tenint en compte la petjada digital i els riscos que pot comportar.

En resum, considerem que esdevenim en persones realment competents en l'àmbit digital quan entenem quin procés ha seguit allò utilitzat, qui hi ha al darrere, amb quina intenció ho ha fet i quin servei ens pot oferir aquest mitjà a partir de tots aquests paràmetres. Ser competents digitals ens converteix en beneficiàries quan sabem fer-ne un bon ús, i no en consumidores esclaves de la indústria.

El currículum vigent parla del desplegament de les competències digitals com a *"indispensable per a tota persona que vulgui interactuar amb normalitat en la societat actual"*. A més, detalla quatre dimensions a tenir en compte:

- Dimensió instruments i aplicacions:

"Fa referència a la capacitat d'utilitzar els diversos dispositius digitals i les seves aplicacions, de manera eficient i eficaç, per tractar dades (textuals, numèriques i audiovisuals) i produir documents de text i multimèdia, imatges, dibuixos, gràfics, sons i vídeo".

"Es tracta de ser competent en la utilització dels instruments habituals en cada moment i context i no només en tots els models existents. És la mateixa societat, els centres educatius i les administracions qui decidiran els dispositius i aplicacions adients en cada ocasió i circumstància".

- Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns digitals de treball:

"Fa referència a les capacitats relacionades amb la cerca i la selecció d'informació (a Internet i a les xarxes locals), el seu processament cognitiu

per transformar-les en coneixement i l'organització dels entorns personals, digitals, de treball i aprenentatge on emmagatzemem la informació que utilitzem o produïm”.

Pretén “assolir un ús crític i responsable adreçat a la resolució de qüestions i problemes de la vida quotidiana”.

- Dimensió comunicació interpersonal i col·laboració:

“Fa referència a les capacitats de comunicar i treballar de forma col·laborativa, a través de les xarxes locals i Internet, amb la utilització de les eines de comunicació interpersonal i les que faciliten la realització de treballs col·laboratius, presencials i a distància”.

Parla de “l'ús de les eines que permeten la realització de treballs de manera conjunta amb altres persones, donant suport al treball individual i contribuint a l'aprenentatge dels altres a través de l'ús de documents compartits, wikis, plataformes de formació i xarxes virtuals”.

- Dimensió hàbits, civisme i identitat digital:

El currículum vol que l'alumne pugui “distingir entre una gran diversitat de continguts i hagi d'aprendre a analitzar-los i prendre consciència de la necessitat de fer un ús crític, segur, legal, saludable, responsable i sostenible de les eines digitals”. També que “estableixi la distinció entre la bondat que suposa el bon ús de la tecnologia i Internet i els perjudicis que li pot suposar adquirir conductes addictives”.

En la mateixa línia, l'esborrany del proper currículum per aprovar, parla de la competència digital explicitant que “implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable, de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, a la feina i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes.

Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.”

Tanmateix, té en consideració competències a adquirir a final de primària com les següents:

“Realitza cerques guiades a internet i fa ús d'estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades...) amb una actitud crítica sobre els continguts obtinguts.

Crea, integra i reelabora continguts digitals en diferents formats (text, taula, imatge, àudio, vídeo, programa informàtic ...) mitjançant l'ús de diferents eines digitals per expressar idees, sentiments i coneixements, respectant la propietat intel·lectual i els drets d'autor dels continguts que reutilitza.

Participa en activitats i / o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals que li permetin construir nou coneixement, comunicar-se, treballar col·laborativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura, amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús.

Coneix els riscos i adopta, amb l'orientació del docent, mesures preventives a l'usar les tecnologies digitals per protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i s'inicia en l'adopció d'hàbits d'ús crític, segur, saludable i sostenible d'aquestes.

S'inicia en el desenvolupament de solucions digitals senzilles i sostenibles (reutilització de materials tecnològics, programació informàtica per blocs, robòtica educativa...) per resoldre problemes concrets o reptes proposats de manera creativa, sol·licitant ajuda en cas necessari.”

4.3.6. Àmbit artístic

(en redacció)

4.3.7. Àmbit d'educació física

(en redacció)

4.3.8. Àmbit d'educació en valors

(en redacció)

4.4. Avaluació

El procés d'avaluació serà un pilar clau en tot procés d'ensenyament i aprenentatge entès des d'un punt de vista formatiu i formador permetent la regulació del mateix aprenentatge.

Per aquest motiu serà essencial implicar a l'alumne en el seu procés d'avaluació fent ús de diferents eines de planificació i de auto i coavaluació així com fent-los participants dels seus propis informes.

A més, es proporcionaran espais i metodologies que impliquin i fomentin la cooperació, el diàleg i la reflexió compartida amb la idea, abans esmentada, d'aprendre a aprendre d'un mateix, d'aprendre dels demés i d'aportar a l'aprenentatge dels companys/es.

En aquest sentit, l'escola informarà de l'evolució dels aprenentatges de cada infant a les famílies a partir d'informes que es compartiran segons l'etapa educativa. Així, a Educació infantil hi haurà un informe a final del primer trimestre i un altre a final de curs. Al segon trimestre es programaran les entrevistes individuals de seguiment per tal de compartir informacions i propostes de millora a treballar conjuntament entre escola i famílies.

A l'educació primària hi haurà un informe a final del primer trimestre. A inicis del segon trimestre l'infant, en una entrevista individual i acompanyat de la seva tutora, farà un autoinforme on reflexionarà sobre el punt en què es troba pel que fa als seus aprenentatges, en certs aspectes seleccionats. També es pactaran uns objectius de millora de cara a la resta del curs. Aquest autoinforme es compartirà amb la família a l'entrevista de seguiment del segon trimestre. Aquests objectius pactats es tornaran a revisar al final del tercer trimestre, moment en que quedaran recollits en l'informe final.

5. Organització pedagògica

5.1. Organització

Per tal de tirar endavant el nostre projecte, es plantejaran propostes pedagògiques emmarcades dins de contextos rics, plurals, engrescadors i significatius pels infants. Aquestes propostes passaran per un treball per projectes i propostes amb enfoc globalitzat, per espais, per tallers així com el temps amb el grup de referència.

L'alumnat s'organitzarà en grups de referència amb infants de la mateixa edat/promoció al llarg de les diferents etapes. Aquests grups de referència que

fomentaran relacions socials properes i vincles de confiança es desfaran en diferents moments al llarg de la setmana depenent del tipus de propostes del cicle al que pertanyin.

En el cas d'infantil, als Espais es barrejaran criatures dels tres nivells, mentre que als tallers d'aula es barrejaran criatures dels dos grups del mateix nivell.

En el cas de primària, els grups es dividiran d'acord als tres cicles (inicial, mitjà, superior) ocupant una planta determinada per a cadascun d'ells. Hi ha haurà propostes amb el mateix grup de referència i d'altres que implicaran barrejar-se amb altres grups i nivells del mateix cicle.

La idea inicial que caldrà anar desenvolupant conforme l'escola creixi en un nivell més anualment, és la de fer de les transicions entre etapes quelcom el més natural possible i progressiu. Sense contrastos marcats i amb canvis metodològics que resultin apropiats a les capacitats maduratives dels infants.

Pensem en els espais com a escenaris d'aprenentatge, comunicació i relació on els infants interactuen lliurement amb diferents materials i propostes a partir d'una temàtica i amb alumnes d'altres grups de referència.

En els tallers es volen treballar aspectes més específics de manera manipulativa i/o a través del joc i acompanyats pels mestres.

Amb els projectes es vol fer un treball globalitzat i competencial de tots els àmbits. Fomentar la formulació d'hipòtesis, la recerca i la motivació de divulgar i compartir amb la resta de la comunitat educativa. Tot de forma cooperativa i emprendora, fent dels aprenentatges i descobertes quelcom significatiu.

Les TIC han de tenir una presència natural com a eina al servei de les pròpies produccions, de l'experimentació, la creativitat i la recerca. També introduïrem el pensament computacional a diferents nivells com a eina de planificació, correcció i regulació extrapolable a la vida diària i a l'avaluació formativa.

Tractarem les emocions tot escoltant als infants i fent-los sentir-se acompanyats en tot moment. Donant espais per expressar i compartir emocions. Apropant-nos als seus interessos i necessitats i potenciant-los. Fent-los confiar en les seves capacitats i potencial.

Respecte a l'avaluació formativa citada més amunt, dedicarem moments a compartir i reflexionar sobre les experiències viscudes per tal de fer-se conscients del punt en què estan i com poder millorar. Rotllanes, assemblees, converses amb el grup de referència i altres formes d'avaluació formativa esdevindran eines

habituals amb les que aprendre a aprendre i ser cada vegada més autònoms en els propis aprenentatges.

Per tot això veiem necessària la conformació progressiva d'un equip docent que comparteixi la mirada pedagògica i que ajudi a complementar i implementar, progressivament i seqüenciada, la filosofia inherent a aquest projecte. Un equip que s'organitzarà a partir d'una coordinació pedagògica conformada per l'equip directiu i els/les coordinadors/es.

Davant d'aquest escenari, ens plantejem com a objectiu establir un bon pla d'acollida per als/les nous/ves docents que permeti un bon coneixement del funcionament del centre a tots els nivells. Tanmateix, i sempre en funció de les necessitats que es vagin esdevenint durant el creixement del projecte, es plantejarà com una opció la confirmació de mestres en sintonia amb el mateix projecte així com la creació de places estructurals que ajudin i assegurin el desplegament del mateix tot promovent la continuïtat de la línia de l'escola i donant resposta a les noves necessitats pròpies d'un projecte que es va construint. Al mateix temps, també donaran el suport i assessorament necessaris a l'equip de coordinació pedagògica.

D'aquesta manera, i amb un equip docent cohesionat, compartirem experiències d'aula i bones pràctiques per tal d'enriquir-nos entre nosaltres així com créixer professionalment amb la guia, l'assessorament i l'expertesa dels perfils professionals que formin part del nostre claustre.

Promourem la formació del claustre per diferents mitjans en tot allò que pugui incidir en un avenç pel nostre projecte educatiu de centre. Atenent al creixement constant de l'escola durant els propers anys, vetllarem per fer un bon acompanyament dels docents que es vagin incorporant al claustre en la filosofia del projecte educatiu i la seva aplicació assegurant la continuïtat de la línia de l'escola.

Fomentarem i establirem espais de reflexió pedagògica per ajustar la nostra tasca professional a partir de la visió aportada per tots els professionals implicats a la comunitat educativa.

5.2. Desplegament pedagògic del PEC

Al llarg dels primers anys d'aquest projecte, cadrà vetllar per tal d'assegurar el seu creixement i desplegament d'una manera coherent i afiançant una metodologia i una filosofia que curs rere curs vagi consolidant-se.

Al darrere de tot sempre hi ha la recerca de l'assoliment del currículum a través de promoure propostes de treball motivants, significatives i que despertin emocions. Tot plegat des d'una mirada crítica, empàtica, assertiva i de col·laboració. I sense oblidar la reflexió continuar de l'equip docent a partir dels claustres pedagògics i formacions que portin a millorar i/o replantejar propostes o formes de fer o refermar les bastides del projecte.

Educació Infantil

A Educació Infantil, totes les propostes tenen un caire d'experimentació i de descoberta intrínseca a activitats de joc i de participació lliure en gran part del temps. Així, els moments de temps de grup suposen temps de valor social per anar transitant des d'una individualitat pròpia d'aquestes edats cap a un sentiment més de pertinença a una petita comunitat. Els moments de joc lliure, de pati, de conversa o d'hàbits com la neteja de mans són alguns dels exemples quan parlem de propostes de grup.

Una part important de les vivències diàries passen pel que anomenem Espais. Aquests espais, com el temps de pati o les estones de joc lliure i simbòlic a l'aula, són moments preparats i/o observats per l'equip docent on es tenen presents els objectius de les tres àrees curriculars i on es vetlla i s'acompanya per tal que la participació provoqui l'assoliment dels objectius. Que tot allò que allà hi troben o les relacions que s'hi generen, siguin generadores d'experiències que portin a l'assoliment d'objectius curriculars programats.

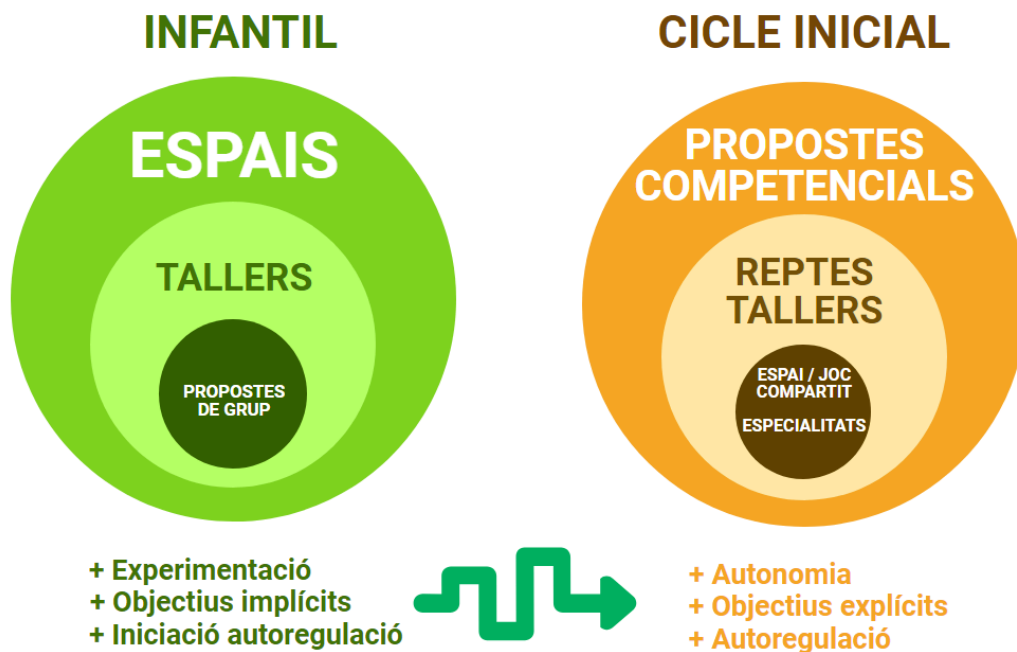
Altres propostes, com els tallers d'aula o de cicle vetllen per un assoliment dels objectius més dirigit per tal d'assegurar certes experiències que creiem que són imprescindibles per seguir la línia de l'escola i per ser activitats d'una complexitat difícil de descobrir sense una guia experta. Però sempre, fins i tot en aquestes, procurem que, un cop assegurat un mínim de coneixença necessària d'allò

proposat, el camí sigui seguit per cadascú al seu ritme, amb un objectiu conegut on arribar.

Tota aquesta experimentació i descoberta autònoma més o menys guiada segons el moment, és part de la manera transversal d'entendre i viure l'educació a l'escola. Però les necessitats de les criatures envers els aprenentatges que marca el currículum, les coneixem les professionals i som nosaltres, doncs, qui decidim finalment quines propostes omplen les experiències diàries dels infants i qui marca la metodologia necessària en cada moment. Aquestes han d'evolucionar amb el grau de maduresa i amb les exigències curriculars i per això anem plantejant una evolució amb el pas dels cicles educatius que guia el currículum.

Cicle Inicial

En acabar l'etapa d'infantil, de manera gradual, introduïm alguns canvis metodològics que s'han anat afiançant durant els dos primers cursos de primària on l'escola ha arribat durant els dos últims anys. La filosofia segueix sent la mateixa però les necessitats són diferents.

Assolits, en la mesura del necessari per l'edat madurativa, hàbits de convivència, de salut i seguretat, així com de sistematitzacions de treball com el de l'avaluació formativa, és el moment d'ampliar horitzons a seqüències d'aprenentatge més complexes.

Essent conscients que de la participació en les propostes esdevenen aprenentatges que suposen assolir objectius, el grau de responsabilitat a l'hora de ser protagonistes és superior. No suposa només una presencialitat més o menys activa sinó que comença a requerir d'una intencionalitat de participació en l'avenç cap a l'assoliment dels propis objectius.

En relació amb el grau de maduresa de cada criatura, anem cap a una activitat complexa que requereix de més autonomia, que té uns objectius explícits compartits amb els infants i que requereixen d'una capacitat crítica i autocrítica superior.

Així, l'evolució entre l'inici de l'etapa d'Infantil i la finalització del cicle passa d'una participació més individualista cap a una més cooperativa. D'una participació amb objectius dels que són poc o gens conscients, cap a una participació en la que comencen a ser conscients del lloc a on volem arribar, del com i de les seves pròpies potencialitats o dificultats. D'una participació en propostes que perceben totalment obertes a una amb un camí a seguir per arribar al destí.

Els Espais queden cada vegada més reduïts de la forma en què els han conegut i es pretén que vagin passant de ser una proposta troncal a ser un espai d'ús per necessitats derivades d'altres propostes competencials. Que, per exemple, la necessitat de fer algun tipus de producció que han decidit dins d'un projecte porti a les criatures a voler fer ús d'un espai ja conegut per tal de tirar-la endavant amb els materials i possibilitats que saben que poden trobar allà.

Així, s'introdueixen modificacions metodològiques en base a aquestes propostes en diferents aspectes.

Pel que fa als reptes, en el mateix camí cap a un pas més enllà en la metodologia, aquests suposen una introducció a propostes més complexes i autònomes com les caixes pedagògiques. Les seqüències de treball que seran pròpies de les caixes i que ja podran seguir de manera autònoma, van sent introduïdes de manera guiada mitjançant aquests reptes. Amb l'acompanyament de les docents, assoliran els objectius explícits i implícits de diverses àrees que compondran

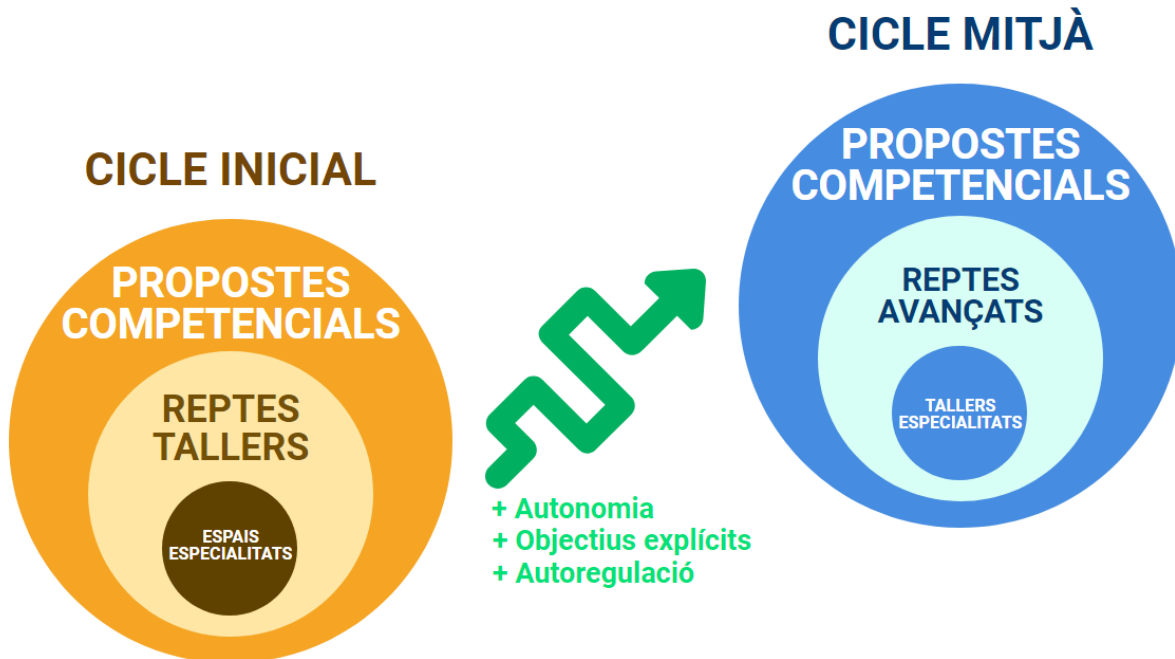
aquests reptes. Arribar a aconseguir la finalització dels reptes suposarà aconseguir una sèrie de fites que seran motivades per les docents i que aniran descobrint i guiant tot el procés. Interioritzar de manera significativa la manera com s'han anat fent tots els reptes suposarà l'inici de la presa de consciència necessària per poder assolir de manera autònoma el repte que suposarà enfrontar-se a les caixes pedagògiques, amb processos autònoms més complexes, d'una manera cada cop més eficient i productiva.

En relació als tallers, a primària es dona continuïtat a la línia encetada a Infantil. Són moments per treballar continguts més específics i que poden complementar les necessitats i descobertes generades als projectes i als espais. Es tracta de propostes dirigides i guiades per les docents amb un contingut concret de treball i especialment basades en l'àmbit matemàtic, lingüístic, artístic i tecnològic.

Durant la resta de jornada el temps quedarà nodrit de propostes competencials. Projectes de diferent mida o petites activitats pròpies del dia a dia del grup i de les seves experiències compartides o viscudes fora de l'escola. Tot plegat esdevindrà en aquests moments competencials entesos des del punt de vista del treball globalitzat en què els objectius de diferents àmbits es combinen en lloc d'estar compartimentats.

Les àrees considerades com una especialitat tindran un temps propi per assegurar el seguiment de l'adquisició dels objectius curriculars. Sempre tenint en compte el context i les possibilitats, es buscaran moments que facin que els continguts s'imbriquin amb els d'altres àmbits en diferents propostes competencials o en les mateixes caixes pedagògiques. Malgrat aquesta intenció pel que fa a que aquestes àrees quedin immerses en moltes ocasions dins del treball globalitzat que s'estigui duent a terme a l'aula, hi haurà moments en que certs continguts curriculars hagin de tenir un treball més sistematitzat per poder després passar a una utilització de les eines adquirides.

Cicle Mitjà

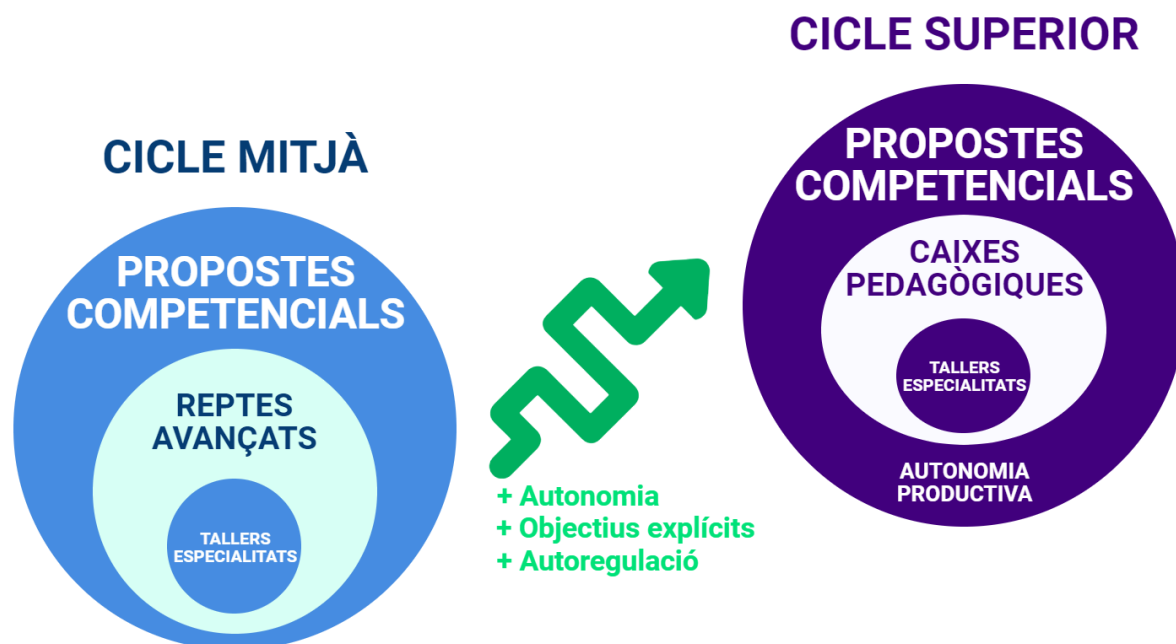
El pas de cicle inicial a mitjà, suposa anar creixent en autonomia, complexitat i quantitat d'objectius així com en capacitat reflexiva. A banda d'aquest creixement, hi ha dos canvis principals al nou cicle: un és la tendència a fer que els espais quedin exclusivament reservats a les necessitats derivades d'altres propostes i l'altre l'aparició de les caixes pedagògiques.

Aquestes caixes suposen un treball autònom de recerca, descoberta, utilització de material, assoliment d'objectius de diferents àmbits curriculars i autoavaluació dels mateixos. Tot a partir del seguiment d'una seqüència de treball autònom establerta per a cada caixa en una guia que marca els passos bàsics a seguir per cadascuna de les criatures o dels grups que les han de dur a terme. Per poder arribar a aquest grau d'autonomia, s'ha passat prèviament per totes les propostes dels dos cicles anteriors i, en últim terme, pels reptes de cicle inicial que proveeixen a les criatures de les eines personals necessàries per poder enfrontar-se a la seqüència d'aprenentatge de les caixes. Els tallers, que tenien una presència més marcada, tendeixen a quedar més reduïts també fruit de la

capacitat d'autonomia i iniciativa personal pròpia del grau maduratiu. La raó és que alguns dels continguts específics que es poden introduir o tractar en els tallers, podran quedar dins de caixes pedagògiques d'aprenentatge autònom individual o en petit grup. Aquest és el punt al què es vol arribar a final de cicle, evidentment amb l'acompanyament de la persona docent que vetllarà per l'assoliment dels objectius de totes les criatures en la mesura de que siguin capaces.

Cicle Superior

L'últim pas en l'evolució, seguint tota la primària amb aquest increment constant d'autonomia, quantitat i dificultat d'objectius i de capacitat autoreguladora, és l'afegit d'iniciativa personal d'arribar a una autonomia productiva amb la mirada posada en la presa de decisions sobre l'ús dels aprenentatges assolits. Tant en la capacitat de presa de decisions en aspectes del camí a seguir per assolir els objectius, com en l'autoregulació dels aprenentatges sent cada vegada més conscients de les pròpies potencialitats i dificultats, com en les produccions finals, la seva difusió i l'àmbit on fer-ho.

Tot plegat tindrà concrecions a l'aula que dependran dels grups i del seu context així com de les potencialitats i dificultats individuals i grupals, de les motivacions percebudes i de les necessitats que les docents detectin o creguin oportunes. Sempre amb el currículum com a marc referencial a assolir.

6. L'escola com a espai respectuós i obert

6.1. El treball de la diversitat

El projecte de l'escola considera la diversitat com un factor d'enriquiment personal i, com a tal, farem d'ella quelcom que només pot ser vist i tractat de forma totalment inclusiva. Un factor de normalitat que ens enriqueix, socialment i cultural, per mitjà de les aportacions de tothom qui forma part de la comunitat educativa. Ens escoltem quan ho necessitem i confiem plenament en les diferents capacitats i estils d'aprenentatge de cadascú atenent a les necessitats individuals.

Entenem la diversitat des d'un prisma amb diferents cares: la diversitat funcional, la sexual, de gènere, d'identitat, d'orientació sexual, etnicocultural i la religiosa. A l'escola, com a escenari socialitzador que és, convergeixen criatures que, malgrat compartir el mateix barri i/o districte, tenen el seu propi bagatge que les fan úniques, irrepetibles i diverses. El mateix passa amb les famílies. L'escola ha de possibilitar espais on qualsevol criatura pugui expressar-se amb seguretat, on mostrar les seves singularitats que la defineixen amb tranquil·litat, seguretat i respecte i mai amb la sensació de sentir-se sota la possibilitat d'un judici ni de prejudicis. Creiem doncs en el treball des de la coeducació com a marc referencial incidint naturalment en perseguir la igualtat d'oportunitats i el respecte a la diversitat inherent a l'escola.

Volem potenciar unes actituds i uns comportaments que posin el focus en valors com la igualtat, l'equitat i el respecte cap a tota diversitat afectiva sexual i de gènere, la diversitat d'origen, cultural i religiosa i la diversitat funcional.

Procurem un llenguatge inclusiu tant a l'aula com a totes les comunicacions que surten de l'escola cap a l'exterior. Sabem que allò que intentem al centre escolar encara no és el reflexe de la societat i volem contribuir a normalitzar un llenguatge que és un gran punt de partida per tenir en la mateixa consideració a totes les persones fomentant la igualtat d'oportunitats absoluta a partir de trencar amb la

normativitat establerta (família tradicional, cultura occidentalitzada, sexualitat heteronormativa, cossos normatius...).

De la mateixa manera, dins del context escolar diferenciat dels anacronismes i estereotips exteriors, intentem estendre aquesta visió a tots els aspectes del centre. Així, la mirada respectuosa amb tota la diversitat possible la posem en tot allò que és a l'abast de les criatures. A més del llenguatge, filtrem, segons aquest enfoc, la tria dels materials pedagògics que acompanyen a les diferents propostes de l'escola: llibres, mobiliari, jocs, materials audiovisuals, robes, agrupaments pedagògics i qualsevol altre punt susceptible de ser estereotipat segons una mirada irrespectuosa amb la diversitat i les llibertats. Així, busquem que la canalla pugui trobar diversitat de referents en tots els àmbits.

En aquesta mateixa línia, la nostra forma de treballar està basada en un treball competencial i de capacitats on es respecta el ritme de cada infant i a on les propostes estan obertes a diferents maneres de resoldre-les, tot acollint els diferents estils d'aprenentatge així com les diferents capacitats de cada criatura. Propostes basades en la inclusió on tothom hi pugui participar amb les seves potencialitats.

Respectem tot allò que vingui des de fora pel que fa als gustos i decisions de les criatures dins de la seva llibertat de decisió, tant si és alineat amb la normalitat imposada des de l'exterior com si és transgressor o reivindicatiu. Tot és vàlid si es fa amb respecte i no es vulnera la llibertat de la resta de la comunitat. No remarcuem res com a bo i dolent però, en tot cas, quan considerem que és quelcom poc adient respecte a la nostra visió, ho posem sobre la taula i fomentem la conversa sobre la realitat externa i la justícia o no de la mateixa. Intentem fer entendre, d'acord amb l'edat, que segons quines actituds poden perpetuar desigualtats i faltes de llibertat i respecte a persones o col·lectius.

6.2. El treball de la coeducació

Som una escola que vetllem per una mirada constant d'identificació de tot llenguatge i comportaments que puguin ser contraproductius en el nostre objectiu de generar espais de seguretat, d'igualtat d'oportunitats i d'exemples equitatius i igualitaris per a tothom.

Som una escola feminista i acollidora amb tota diversitat on hem d'assegurar la igualtat d'oportunitats i el respecte per a totes les criatures esdevenint adultes de referència en relació al nostre llenguatge, el nostre comportament i amb la capacitat d'oferir referents i materials de qualitat coeducativa.

En aquest sentit, l'escola té en compte els següents punts importants:

+ L'ús d'un llenguatge no sexista i inclusiu davant les criatures, davant l'equip i en tots els escrits i materials generats de l'escola

+ Tenir present que les persones són diverses i com a tal tractar-les defugint estereotips i prejudicis.

+ Oferir a totes les criatures les oportunitats per aconseguir el màxim de les seves potencialitats i sense jutjar-les.

+ Adquirir o elaborar materials tenint present una mirada respectuosa i d'equitat envers la dona, la diversitat cultural, social i funcional.

+ Fer servir referents tenint present una mirada respectuosa i d'equitat envers la dona, la diversitat cultural, social i funcional.

+ Els contes són referents molt importants a l'escola ja que esdevenen finestres per conèixer diferents realitats. En aquest, tenir cura en identificar i/o emprar aquells contes on la dona sigui present i protagonista com també altres personatges amb diversitat funcional, social i/o cultural.

+ El joc també és un referent molt important a l'escola i amb fortes implicacions pedagògiques. Per això, tant al pati com a les aules, evitar els jocs estereotipats i sexistes.

+ Utilitzar referents de dones en tots els àmbits d'aprenentatge.

+ A l'hora de publicar imatges de la vida d'escola i d'aula, buscar una paritat en relació a nens i nenes que apareixen a les imatges que es publiquin. És important ser conscient d'aquest punt ja que les imatges serveixen per visibilitzar i donar exemple.

+ Revisar-nos contínuament ja que tothom portem la nostra “motxilla” d’hàbits adquirits i a l’escola som referents per crear espais més justos i equitatius.

6.3. El treball afectiu-sexual

En relació a la sexualitat, l’escola reconeix la descoberta del cos amb un/a mateix/a i amb iguals des del punt de vista normal i inherent als infants.

El reconeixement de la sexualitat de cada infant a través de la pròpia experiència en adonar-se com són els seus atributs sexuals i com reaccionen als estímuls és natural. Sovint esdevé en una experimentació que els porta a tocar-se, fregar-se i masturbar-se per la sensació de benestar, plaer o tranquil·litat que els provoca. Cal però, estar pendents, com a persones adultes acompanyants del creixement personal de cada criatura, que aquestes conductes no esdevinguin en compulsives i/o siguin fruit d’una inquietud problemàtica subjacent que calgui tractar. En la resta de casos, les deixem fer quan és quelcom íntim. Si és una estona que requereix d’atenció i respecte pel que s’està fent, les diem de manera natural que no és el moment de fer-ho. Si els costa deixar-ho, aquest seria un exemple de primera possible alarma sobre les raons subjacents potencialment problemàtiques.

Pel que fa a la descoberta d’altres cossos entre iguals, la considerem de la mateixa manera sempre i quan sigui quelcom innocent i propi de la infantesa. És condició indispensable que allò que facin sigui voluntari per ambdues parts i que no sigui repetitiu i impropï de la descoberta sinó també d’alguna inquietud subjacent d’alguna de les criatures. Per això expliquem que el cos és propi de cadascuna de les criatures i que ella i ningú més, decideix sobre ell. Que qualsevol incomoditat s’ha d’expressar amb un “No” i deixant clar el disgust i/o la incomoditat. Tot, donant la confiança de parlar-ho amb referents adults/es i fent entendre la necessitat de denunciar actituds irrespectuoses de qualsevol tipus. En cas de diferències d’opinió entre dues criatures vers el tracte que hagin fet de la descoberta de la sexualitat, des de l’escola ho veiem com una oportunitat i ho aprofitem per parlar sobre el consens i com arribar-hi.

És necessària aquesta educació en el poder de decisió sobre la pròpia intimitat. Cada persona és individual i té les seves pudors i/o vergonyes i cal donar eines per entendre que aquestes són vàlides i diverses en el conjunt de les criatures. Per això, per exemple, si s’han fet un cop i s’han fet mal, les demanem si ens ho volen ensenyar, si ens ho deixen veure i que ho mostrin elles en l’espai que vulguin; mai amb una persona adulta a soles en un espai tancat ni perquè aquesta ho demani. Ningú les pot obligar i així ho han d’interioritzar.

Qualsevol dubte o demanda de coneixement respecte al sexe, l'aparell reproductor i la reproducció en si mateixa, s'explica de manera natural segons la maduresa de les criatures i de manera que ho puguin entendre però sense eufemismes ni metàfores o històries màgiques que res tinguin a veure amb la realitat.

De l'exterior, de la societat actual i les seves herències del passat, encara hi ha rols de gènere establerts que a l'escola no considerem adients. És el cas de la hipersexualització prematura basada en un rol de gènere tradicional destinat a les dones en una societat en què han de mostrar-se perfectes des del punt de vista que se suposa que ho és en aquesta concepció social. Per això, com a exemples, des de l'escola intentem que les nenes no vinguin maquillades a l'escola, o amb sostenidors quan no hi ha cap mena de desenvolupament del cos que els faci necessaris. Considerem el maquillatge doncs, només com un material de joc que es faci servir segons la voluntat i el rol que les criatures vulguin seguir en aquell moment i no com a quelcom que sigui natural en qualsevol moment. De la mateixa manera, qualsevol altra peça de roba, pentinat, colors que es fan servir, calçat o altres materials o actituds poden formar part d'un joc i de la imitació puntual de la vida quotidiana que envolta als infants.

Tanmateix, la societat, majoritàriament, encara encasella nenes i nens de manera binària en els sentits de gènere tradicionals adquirits durant segles. Malgrat és impossible aconseguir que això no s'escolli encara en el dia a dia de l'escola amb conductes importades, intentem donar exemples i models de diferents formes de gènere i, especialment, de la llibertat de triar com vol ser cadascuna de les persones i criatures. I, encara més, de la obligació de respectar la decisió i les formes de fer de la resta i de veure-ho i tractar-ho amb la mateixa normalitat que qualsevol altra opció, inclosa la pròpia.

6.4. El treball de les emocions

Contextualitzem: consideracions inicials

Un aspecte fonamental a treballar a l'aula i que serà inherent de forma explícita i implícita en el dia a dia pedagògic de l'escola és el treball de les emocions.

Com a equip docent partim de la idea que les emocions formen part essencial de les persones i prescindir d'elles seria tenir una mirada molt simplista i negligent. Les vivències emocionals i afectives de cadascú determinen i condicionen el seu desenvolupament personal i social així com la seva manera d'aprendre. Per això cal tenir-les en compte en el nostre dia a dia ja que:

- Intervenen en la presa de decisions d'una persona.

- Tenen una relació directa entre raó (allò que penso i entenc), emoció (allò que sento i vull) i acció (allò que faig). Pensar, sentir i actuar. Aquest triangle és determinant en l'aprenentatge constant en la vida.
- Estan lligades al cos: l'afecten i el fan reaccionar d'una manera o d'una altra, en funció del tipus d'emoció. Per entendre'l cal tenir consciència emocional.
- Són mediadores entre l'interior de la persona (el jo) i l'exterior (els altres, l'entorn, el món). El funcionament d'aquesta mediació també serà determinat per com s'assoleixen aprenentatges.

Què ens aporten les emocions?

La importància de treballar-les a l'aula es veu reforçada per tot el que aporten a cada persona:

- Valoració de nosaltres mateixos i mateixes, de les altres persones i de la realitat. Serveixen per explicar com ens veiem/valorem nosaltres mateixos/xes, com ho fem amb els/les altres i com ho fem amb la realitat. Són font d'autoconfiança i autoestima o, en l'altre extrem, d'inseguretat i falta de confiança.
- Representen la singularitat de cadascuna de nosaltres ja que cada persona té la seva forma individual de veure, sentir i viure la vida.
- Acció cap a allò que es desitja i a allunyar-se del perill.
- Permeten regular-nos i d'adaptar-nos a la realitat interna i externa tot promovent el desenvolupament individual i social.

La gestió de les emocions

És necessari ajudar a l'infant en el desenvolupament de la seva intel·ligència emocional tot ensenyant a gestionar les seves emocions, permetent el seu desenvolupament integral com a persona així com sent coneixedor de les maneres d'establir relacions constructives amb els/les altres.

Posem el focus en dues dimensions:

- 1) les capacitats intrapersonals: les referides a un/a mateix/a. Cal acompanyar als infants en la vivenciació i coneixement de les emocions que vagin sentint tot ajudant-los a posar paraules a les mateixes. L'objectiu és promoure en l'infant la consciència de la seva pròpia realitat emocional per tal de fomentar l'autoestima, la confiança, la resiliència i el reconeixement de l'altre. L'absència d'aquesta autoconsciència porta a la inseguretat, la por, l'allunyament o la negació de l'altre.

- 2) les capacitats interpersonals: referides als altres. Cal acompanyar als infants a establir relacions positives i de convivència amb altres persones. L'objectiu serà promoure l'empatia tot fent conscient del què poden sentir els/les demés.

En aquest sentit, l'ajustament amb un mateix, amb els/les demés i amb l'entorn, generen satisfacció, benestar, equilibri i força personal per tirar endavant. La situació contrària, el conflicte, genera malestar, neguit i derivacions en trastorns físics i psíquics.

Per aquest motiu acompanyem a l'infant en aquest ajustament. Per a que sigui el més satisfactori possible i, si no fos així, actuar sobre la seva manera d'afrontar les dificultats (capacitats intrapersonals) o modificar les seves estratègies de relació amb els demés (capacitats interpersonals).

El benestar dóna força i motivació per avançar i el malestar suposa el punt de partida per canviar i superar-ho.

Caldrà tenir en compte la manera com gestionem les emocions adultes, la manera en que transmetem verbal i no verbalment els nostres missatges, les nostres mirades i la nostra entonació sent coherents amb el què demanem als infants.

Tant les emocions positives com les negatives són necessàries per garantir el desenvolupament personal. Les primeres ajuden a aprendre amb més motivació. Les segones han de ser tractades com a font d'aprenentatge a partir de les quals cal reflexionar i aprendre a regular-se i millorar.

Acompanyem als infants a focalitzar i instal·lar-se en les emocions positives per tal de desenvolupar-se favorablement, tant personalment com social.

Orientem la nostra acció cap a posar nom al què senten i cap a estratègies de regulació de les emocions i de la conducta que d'elles se'n derivin. Tot plegat a través d'estratègies d'autoconeixement, d'autoregulació dels pensaments i dels estats corporals així com estratègies per incentivar les emocions i el pensament positiu. Pren especial importància el diàleg i la conversa en la promoció de la resolució pacífica dels conflictes.

6.5. El treball de la conversa activa.

L'àgora: més enllà de l'espai de trobada i de conversa

A les aules es disposa de l'espai Àgora que suposa un espai de referència. Aquest espai estarà present al llarg de tota l'escolarització i per això definim i tenim clar quins han de ser els seus usos com a espais clau i referencials. Les Àgores són espais on la conversa i el diàleg esdevenen la principal eina.

La filosofia i l'avaluació formativa

Entenem l'avaluació formativa com un dels eixos sobre el que es vertebrava la metodologia a aplicar a l'escola. Una avaluació entesa com a base del sentiment de protagonisme/pertinença del seu propi aprenentatge pels infants.

La voluntat del projecte educatiu quan dona aquesta importància a l'avaluació formativa des de l'inici de l'escolarització a educació infantil, és que des de ben petits, els infants experimentin la sensació i la llibertat de tenir una part del control dels aprenentatges sense deixar que algú digui sempre què i com s'ha de fer el procés d'aprenentatge a partir de les evidències recollides. Que vegin quina és la seva possible errada o els seus encerts a partir del que saben que s'havia de fer i que analitzin la necessitat o no de canviar el procés seguit un cop comencen a veure els resultats. Que puguin autoregular les seves actuacions d'acord a entendre com ha anat en relació al que havien previst/planificat.

Aquest procés metacognitiu és complex i impropï de l'edat infantil en alguns estats maduratius. És un procés que no es contempla com a un objectiu per l'etapa. Però genera un context on es treballen moltes més capacitats i una sensació d'empoderament d'una eina de reflexió i crítica que cal anar treballant a nivells molt bàsics per tal que creixin amb aquesta interiorització naturalitzada.

Aquestes petites grades ens permeten crear, juntament amb altres elements de mobiliari, un espai on ajuntar-nos plegats/des al voltant/davant d'una idea o proposta que allà es constitueixi com a focus d'atenció. La idea inherent a l'espai Àgora és doncs que, quan ens dirigim allà en gran grup, hi haurà quelcom a partir del què caldrà posar atenció, practicar l'escolta activa i interactuar si es vol fer. És un lloc on respectar el torn de participació i les intervencions. I on generar un ambient familiar, de complicitat i de tranquil·litat on sentir-se segur amb la forma de participació que cadascú triï.

Altres situacions quotidianes

Les àgores són espais que també fem servir en diferents situacions. També al marge dels moments de grup enfocat. Així, per exemple a l'hora d'esmorzar, de compartir jocs o de fer construccions, són un mobiliari més que es pot fer servir en qualsevol moment. És una estructura amb una forma que pot donar peu a construccions o converses a diferents alçades amb molt potencial i que s'ha de fer servir si es considera necessari.

Aquest ús fora del que representa la filosofia que hi ha al darrere, cal que sigui diferenciat. És a dir, que cal conscienciar als infants que quan hi anem per fer ús d'elles amb la intenció per les que les tenim a l'aula, "moments enfocats", el vessant únicament lúdic s'ha de deixar de banda per tal que la forma de participar en la idea/proposta sigui la correcta per part de tothom, sense interferències.

Les emocions

També han de ser un espai clau quan parlem d'emocions. Han de ser un espai de diàleg i d'empatia utilitzat lliurement o acompanyat pels infants. Ha de ser un espai on portem a dos o més infants per gestionar algun conflicte i posar paraules a tot el que aquest impliqui.

La idea és que, amb el temps, i amb les eines que hagin anat adquirint, i segons la situació, ells i elles siguin prou autònoms i autònomes per dirigir-se a l'Àgora per tal de solucionar per si sols situacions quotidianes que hagin esdevingut problemàtiques. Al mateix temps han de ser espais familiars per les criatures on mantenir converses i diàlegs distesos però focalitzats.

7. Avaluació interna

Per tal d'establir una diagnosi del centre, del seu funcionament i del grau d'assoliment dels objectius plantejats al PEC, serà necessària una avaluació del centre que sigui vàlida i fiable.

Per fer-ho serà necessari establir uns indicadors de progrés i una recollida de dades que permeti el seu anàlisi, buidatge i interpretació objectiva. A partir d'aquí es fomentarà la presa de decisions per tal de millorar i introduir els canvis o millores necessàries.

Volem una escola que reflexioni sobre la seva actuació docent de forma permanent, aprenent, autoavaluant-se i redirigint tot allò que sigui millorable. Com a equip docent, volem estar en consonància amb l'avaluació formativa i reguladora que durem a terme amb els infants.

Donada aquesta necessitat, cada curs es fa una Programació General Anual (PGA) i una Memòria. Aquesta última recull l'índex d'execució i satisfacció dels diferents punts de la PGA que serveix per fer seguiment conjunt amb la Inspecció Educativa.

8. Convivència

Entenem la necessitat i el compromís de tota la comunitat educativa per tal de tirar endavant el projecte educatiu.

Per això creiem en la participació activa de les famílies fomentant la seva col·laboració i obrint l'escola a les seves propostes i sempre partint de la idea del respecte mutu entre equip docent i famílies.

Creiem en una escola oberta i promotora de la participació i col·laboració activa de les famílies i d'altres membres de la comunitat educativa amb una relació entre tots els integrants de la comunitat espontània i fluida.

Al mateix temps, l'escola serà un centre obert i disposat a col·laborar amb institucions i entitats del barri per tal de fomentar aquells contextos rics, engrescadors i significatius que es donaran a les aules.

Volem valorar i integrar dins de les accions del nostre projecte educatiu a biblioteques, centres cívics, casals, entitats... seran òrgans amb els quals voldrem crear sinèrgies de col·laboració i actuació.

L'escola també està oberta a col·laborar amb altres centres del barri, ciutat o més enllà així com a participar en xarxes educatives tot fomentant la reflexió pedagògica i el creixement personal i professional.

Cal vetllar per aquesta convivència necessària on compartir amb els diferents agents de la comunitat els valors de l'escola i continuar construint el projecte amb la màxima harmonia i compromís.

Per fer-ho és indispensable el respecte i la confiança de tot membre de la comunitat cap a les diferents professionals de l'escola, a les propostes pedagògiques dutes a terme i a les decisions preses. També, evidentment, entre

membres de la comunitat. Al mateix temps doncs, i com a adultes implicades, cal esdevenir en bons models per als infants de l'escola.

Per vetllar per aquesta convivència es redactaran les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) que recolliran els protocols d'actuació de l'escola i de la resta de la comunitat per tal d'assegurar el seu millor funcionament i la millor convivència.

9. Estratègies de difusió

Les TIC com un dels punts importants dels trets d'identitat de l'escola, suposen una finestra oberta des d'on s'estableixi un punt de trobada, comunicació i exposició de la vida de la comunitat educativa. Amb aquesta finalitat estaran disponibles el web del centre a l'apartat d'actualitat, a la galeria i a les bitàcoles d'aula. També altres temes que s'aniran actualitzant i el compte de Twitter de l'escola.

Així mateix, els espais físics seran un escenari on es mostraran i difondran les produccions i idees dels infants per tal de promoure la comunicació amb les famílies sobre el dia a dia a l'aula.

Barcelona, juliol de 2017
Darrera actualització a febrer del 2022